

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ADALET

**İZLEME VE TAKİP
861KMK010**

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	vi
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ - 1	2
1. ORTAK YAŞAM ALANLARI	2
1.1. Mutfak	3
1.1.1. Mutfak Teşkilatı Olan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Gıda Maddeleri	4
1.1.2. Mutfak Teşkilatı Olmayan Ceza İnfaz Kurumlarındaki Gıda Maddeleri ve Kullanılacak Malzemeler	4
1.1.3. Yeme ve İçmede Kullanılan Araç ve Gereçler.....	4
1. 2. Sinema Salonu.....	4
1.3. Spor Salonu	5
1.4. Toplantı Salonu	5
1.5. Koşuşlar ve Havalandırma.....	6
1.5.1. Geçici Koşuşa Alınma ve Muayene.....	6
1.7. İş Yurtları	9
1.8. Ortak Yaşam Alanını İzlerken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar.....	10
UYGULAMA FAALİYETİ.....	12
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	13
ÖĞRENME FAALİYETİ - 2	16
2. güvenlik unsurları.....	16
2.1. Çatı ve Çevre Güvenliği	20
2.2. Sensörlü Tel ve Güvenliği.....	20
2.3. Diğer Güvenlik Unsurları.....	21
2.3.1. Bina Güvenliği	21
2.3.2. Tutuklu ve Hükümlü Güvenliği	23
2.3.3. Personel Güvenliği	25
2.3.4. Ziyaretçi Güvenliği	26
2.4. Ceza İnfaz Kurumlarında Acil Durum Hâlleri.....	28
2.4.1. İsyan ve Ayaklanmalar.....	28
2.4.2. Rehin Alma Eylemleri.....	28
2.4.3. Firar ve Firara Teşebbüs Eylemleri.....	29
2.5. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Standartlarında Ceza infaz kurumları Güvenliği.....	32
2.5.1. Ceza İnfaz Kurumu Güvenliği	32
2.5.2. Düzen ve Kontrol	33
2.5.3. Disiplin ve Cezalandırma.....	33
UYGULAMA FAALİYETİ.....	34
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	35
ÖĞRENME FAALİYETİ - 3	38
3. Merkez kontrol odası.....	38
3.1. Kamera Kayıt Sistemleri (Kapalı Devre TV Sistemleri)	39

3.2. Müzik ve TV Sistemi	40
3.2.1. Müzik Yayınlarının Seçimi	41
3.2.2. Teknik Arızalar	41
3.3. Merkezî Anons Sistemi	42
3.4. Dahili Telefon ve Telsizler.....	42
3.4.1. Telefon Görüşme Kayıtları.....	42
3.4.2. Tasnif ve Arşivleme	43
3.4.3. Telefon Görüşmelerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	43
3.4.4. Telefon Görüşmesi Yaptırılmayacak Hâller	46
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	48
MODÜL DEĞERLENDİRME	51
KAYNAKça	55

AÇIKLAMALAR

KOD	861KMK010
ALAN	Adalet Alanı
DAL/MESLEK	İnfaz ve Koruma
MODÜLÜN ADI	İzleme ve Takip
MODÜLÜN TANIMI	Mevzuata uygun olarak hükümlü ve tutuklulara ait izleme ve kayıt yapmanın verildiği öğrenme meteryalidir.
SÜRE	40 / 32
ÖN KOŞUL	Bilgi Paylaşımı Modülünü Almış Olmak
YETERLİLİK	Hükümlü ve tutuklulara ait izleme yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Mevzuata uygun olarak hükümlü ve tutuklulara ait izleme ve takip yapabileceksiniz. Amaçlar 1. Hükümlü ve tutukluların ortak yaşam alanlarında faaliyetlerini izleyebileceksiniz. 2. Güvenlik unsurlarını uygulayabileceksiniz. 3. Merkez kontrol odası kayıtlarını tutabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam ve Donanım: Modülün işlenebileceği ortamda konuyla ilgili ders kitapları, yardımcı kaynaklar, bilgisayar ve internet ağ bağlantısı, kırtasiye malzemesi bulunmalıdır.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Ülkemizde 01/12/2008 tarihi itibarıyla, 346 kapalı ceza infaz kurumu, 28 müstakil açık ceza infaz kurumu, 3 çocuk eğitimevi, 3 kadın kapalı, 1 kadın açık, 3 çocuk kapalı ceza infaz kurumu olmak üzere toplam 384 ceza infaz kurumu bulunmaktadır.

Ceza infaz kurumlarının tarihine baktığımızda 1970 ve 1980'lerde Türk ceza infaz kurumları geniş koşullar hâlinde olup mahkûmların yaşantıları yatakhane, yaşama, temizlik bölümleri ve yatakhanelere bitişik havalandırma olarak kullanılan bölümlerden oluşan E-tipi ceza infaz kurumları olarak inşa edilmişlerdi. Açık uzun ana koridorlar, genellikle çok sayıda mahkûmun barındığı koşullar aynı zamanda personele birimleri denetlemek bakımından fazla imkân tanımamaktaydı. Bu sistemde personel ile mahpuslar arasındaki bağlantı çok azdı ve denetimleri mümkün değildi.

1990'ların ikinci yarısından sonra, yetkililer koşullar sisteminin sakıncalarını fark etmeye başladılar. Çünkü bu tip ceza infaz kurumlarında isyan, rehin alma, cinayet vb. karışıklıklar çıktığında ağır kayıplar yaşanma riskini beraberinde getiren ciddi fiziksel güç kullanılan jandarmanın dışarıdan müdahalesine sahne olunuyordu. Sonuç olarak yetkililer var olan koşullar sisteminden daha küçük yaşam birimlerinin bulunduğu yeni bir ceza infaz kurumları sistemine geçiş yapmaya başladılar. Bu çerçevede geliştirilen yüksek güvenlikli ceza infaz kurumları yapılarına yetkililer tarafından "F-tipi ceza infaz kurumları" adı verildi.

Bu modülümüzde günümüzdeki ceza infaz kurumlarında güvenliğin sağlanması açısından mahkûmun izlenmesi ve takip edilmesini öğreneceğiz.

ÖĞRENME FAALİYETİ - 1

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, hükümlü ve tutukluların ortak yaşam alanlarında faaliyetlerini izleyebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- CTE (Ceza Tevkif Evleri) Genel Müdürlüğü internet sitesine girerek ceza infaz kurumu ile ilgili ortak yaşam alanları hakkında bilgilere ulaşabilirsiniz.
- 5275 Sayılı “Ceza ve Güvenlik Tedbirleri Hakkındaki Kanun”u internetten indirerek ortak yaşam alanları ile ilgili hükümleri inceleyebilirsiniz.
- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzük’ü internetten indirerek ortak yaşam alanları ile ilgili konuları inceleyebilirsiniz.

1. ORTAK YAŞAM ALANLARI

Resim 1.1: Bir ceza infaz kurumları görüntüsü

1.1. Mutfak

Resim 1.2: Bir ceza infaz kurumları mutfağı ve yemekhanesi

5275 sayılı Kanun'un 72. maddesine göre; "Hükümlüye Adalet ve Sağlık Bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verilir ve içme suyu sağlanır." diye belirtilmiştir.

Ceza infaz kurumlarında genellikle tek bir mutfak bulunmakta ve yemekler bu mutfakta pişirilmektedir. Adalet Bakanlığının mahkûm başına tahsis ettiği ödenek ile her öğün bütün hükümlü ve mahkûmlara aynı tip 2800 kalorilik yemek verilmektedir.

Mutfak kısmında mutfağa giren çıkan malzeme kontrollerinin yapıldığı, X-ray cihazı ve duyarlı kapı ile çöp çıkış kapısı bulunur. Yine çöp çıkış kapı koridorunda soğuk hava deposu, kuru erzak deposu, mutfak, yemekhane, yemeklerin hazırlanmasına, bulaşıkların yıkanmasına elverişli bölümler ile wc ve lavabo grubu bulunur.

Mutfakta, mutfak sorumlusu bir infaz ve koruma başmemuru, bir infaz koruma memuru, bir kadrolu aşçı ile yeterli sayıda adli hükümlü yemekhane ve mutfak hizmetlerinin hijyenik koşullarda yürütülmesini sağlamakla görevlendirilmiştir.

Mahkûmlara yemekleri koşullarının bulunduğu mutfaklarda servis edilmektedir. Mahkûmların mutfaklarında yemek tezgâhı, masa ve sandalyeler bulunmaktadır.

Maliye Bakanlığının Adalet Bakanlığına yıl içinde tahsis etmiş olduğu ödenek miktarı ile orantılı olarak hükümlü ve tutukluların günlük iâşe miktarları belirlenmekte olup 2006 tarihinden itibaren günlük 3 TL olarak hesap edilmiştir. Bu kapsamda belirlenen iâşe, Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli İâşe Yönetmeliği hükümlerine göre hazırlanmaktadır.

İâşe Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesi uyarınca ağır ceza merkezlerinde bulunan kurumlar ile diğer yerlerde bulunan aynı nitelikte tam teşkilatlı ceza infaz kurumlarında, hasta hükümlü ve tutuklularla kurum personeline, günlük iâşe miktarını geçmemek şartıyla kurum doktorunun önerisi doğrultusunda ve göstereceği cins ve miktarlar üzerinden kurumda ayrı olarak diyet yemeği hazırlanmakta ve diğer yemeklerle birlikte dağıtılmaktadır. Diyet yemeği verilebilmesi için ilgililerin sağlık kurulu raporu ile durumunu belgelendirmesi gerekmektedir.

Adalet Bakanlığının Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmeliği'nin 4. 5. ve 6. maddesine göre mutfakta bulundurulacaklar aşağıda belirtilmiştir.

1.1.1. Mutfak Teşkilatı Olan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Gıda Maddeleri

Koşuş, oda ve eklentilerinde kantinden temin edilebilen sebze, meyve ve diğer gıda maddeleri bulunabilir.

Ceza infaz kurumunda, annesiyle birlikte kalan çocuklara ve süt emziren annelere, cins ve miktarı doktor tarafından belirlenen ihtiyaç duydukları gıda maddelerini bulundurmalarına izin verilir.

1.1.2. Mutfak Teşkilatı Olmayan Ceza İnfaz Kurumlarındaki Gıda Maddeleri ve Kullanılacak Malzemeler

Mutfak teşkilatı bulunmayan ceza infaz kurumlarında, yemek yapılabilecek herhangi bir yerin olmaması durumunda, hükümlülerin kaldıkları koşuş, oda ve eklentilerinde, idare tarafından verilen ve yemek yapmada kullanılacak her türlü gıda maddesi ve malzemesinin yeteri kadar bulundurulmasına izin verilir. Ancak yemek yapmada kullanılan tüp gibi yanıcı ve parlayıcı madde veya malzemeler, yemek pişirilmesinden sonra, oda veya koşuşun dışında, idarenin kontrolünde bir bölüme alınır. Kurumun fiziki imkânları müsait olduğu takdirde, aradaki bağlantının standartlara uygun ve güvenlik bakımından sakınca oluşturmayacak şekilde tüpün; koşuş veya oda dışında, ocağın ise koşuş veya odada bulundurulmasına izin verilebilir.

1.1.3. Yeme ve İçmede Kullanılan Araç ve Gereçler

Koşuş, oda ve eklentilerinde, her hükümlü için kantinden temin edilmek şartıyla bir adet uç kısmı sivri olmayan on santimetre uzunluğunda bıçak, plastik veya yumuşak metalden imal edilmiş çatal, yemek ve çay kaşığı, 0.50 mm kalınlığında iki adet metal yemek tabağı ve ikişer adet cam su bardağı ile çay bardağı ve tabağı bulundurulabilir.

1. 2. Sinema Salonu

Ceza infaz kurumlarında ortak yaşam alanlarından olan sinema salonunda, eğitim kurulunun seçtiği filimler toplu olarak seyrettirilebilir. Ancak yüksek güvenliikli ceza infaz kurumlarında odalarda bulunan televizyonlara merkezî yayın sistemi ile eğitim kurulunun seçtiği filimler hükümlü ve mahkûmlara seyrettirilir.

1.3. Spor Salonu

Resim 1.3: Sincan F tipi ceza infaz kurumları spor salonu

Adalet Bakanlığı Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nün “Ceza İnfaz Kurumlarındaki Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri ve Diğer Hükümler” konulu Genelge’sinin ikinci bölümünde; “Bütün hükümlü ve tutukluların, mesleki eğitim, yaratıcı ve kültürel faaliyetler, bedensel eğitim, spor, sosyal eğitim ve kütüphane tesislerini ihtiva edecek şekilde tasarlanmış bir eğitime sahip olması sağlanacaktır.” ifadesi yer almaktadır.

Aynı genelgenin altıncı bölümünde spor çalışmaları aşağıdaki gibi belirtmiştir.

Gençlik ve spor il müdürlükleriyle iş birliği yapılarak kurumlara antrenör, hakem, uzman, spor malzemesi, spor programları temin edilir. Ayrıca il veya ilçe millî eğitim müdürlükleriyle temasa geçilerek ek ders ücreti karşılığında beden eğitimi öğretmeni veya kurum personelinin görevlendirilmesi sağlanır. Diğer yandan mümkün olmaması hâlinde emekli beden eğitimi öğretmeni, beden eğitimi öğretmeni yetiştiren okullardan mezun olmuş öğretmen adayları veya bu niteliklere sahip kişiler aracılığıyla hükümlü ve tutuklulara spor yaptırılarak kurum içi turnuvalar düzenlenir. Kurumların ihtiyaç duyduğu malzemelerin listesi, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne gönderilir.

Müdürlük teşkilatı olan ceza infaz kurumlarında, sportif faaliyetler, ilgili federasyonlar başta olmak üzere sivil toplum örgütleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının iş birliğiyle geliştirilir.

1.4. Toplantı Salonu

Ceza infaz kurumlarında bir toplantı salonu bulunmaktadır. Toplantı salonu, yeni çıkan kanun, yönetmelik ve genelgelerin tutuklulara aktarılması veya yapılacak olan kültürel faaliyetlerin organize edilmesi amacıyla kullanılır.

Tutuklular gruplar hâlinde toplantı infaz koruma memurlarının gözetiminde salonuna alınır ve Cumhuriyet Başsavcısının katılımı ile gerekli görülen konular hakkında bilgilendirilir.

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzük’ün 110. maddesine göre aşağıdaki faaliyetler yapılır.

- Kurumlarda, hükümlülerin kişisel, sosyal, kültürel, mesleki, ahlaki ve sağlık yönünden gelişmelerini sağlayacak; onlara insan haklarına saygıyı, yurt ve ulus sevgisini geliştirecek, aile bağlarını sağlamlaştıracak nitelikte konferans veya seminerler düzenlenir.
- Kurumlarda, kurum müdürü, ikinci müdür, ceza infaz kurumları tabibi, öğretmen, psikolog, sosyal çalışmacı, teknik personel ve atölye şefi görevlilerinden en az biri tarafından hükümlülere her ay bir konferans veya seminer verilir. Eğitim kurulu tarafından uygun görülmek ve kurum olanaklarından yararlanmak koşuluyla kurum dışındakiler de konferans veya seminer verebilir.
- Hükümlüler, kendi aralarında da seminerler vermeye özendirilir.
- Konferans ve seminer metinlerinin birer örneği kurum kütüphanesinde saklanır.

1.5. Koşullar ve Havalandırma

2572 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un ikinci bölümü 63. maddesine göre hükümlünün barındırılması ve yatırılması şöyle ifade edilmiştir:

Tehlikeli hâli bulunan hükümlü ancak bir veya üç kişilik odalarda, diğer hükümlüler ise kurumun fiziki yapısı, kapasite durumu ve güvenlik gerekleri göz önüne alınarak ceza infaz kurumu yönetimi tarafından belirlenecek sayıda mahkûmun kalabileceği odalarda barındırılır.

Resim 1.4: L tipi ceza infaz kurumu koşuundan görüntü

Her hükümlüye yöresel iklime uygun nitelikte tek tip yatak ve yeterli sayıda yatak takımı verilir.

Kadınların erkeklerle, hükümlülerin tutuklularla, çocukların yetişkinlerle, örgüt veya çıkar amaçlı örgüt suçluları ile terör suçlularının Kanun'da sayılan hâller dışında bir araya gelmelerine ve bağlantı kurmalarına izin verilmez.

Oda ve kısımlarda iklim koşulları göz önüne alınarak yeterli yer, ışık, ısınma, havalandırma ve hijyen sağlanır. Tüm mahpuslar, günde en az bir saat açık havaya çıkabilmelidir.

Genç mahpuslar ile yaşı ve vücut yapısı uygun olan diğer mahpuslara, egzersiz süreleri içinde beden eğitimi ile spor eğitimi verilir. Bunun için kendilerine yer, tesis ve araç sağlanır.

1.5.1. Geçici Koşu Alınma ve Muayene

Kuruma alınan hükümlü ve tutuklular en fazla üç gün kalmak üzere önce geçici koğuşa alınmaktadır. Burada hükümlü veya tutuklunun muayenesi yapılır ve sağlık dosyası hazırlanır. Kurumda öğretmen bulunması hâlinde öğretmen tarafından, öğretmen bulunmaması hâlinde idarece hükümlü veya öğrenim seviyesi ile sanat bilgileri belirlenir.

Hükümlü kadın ve erkekler, mümkün olduğu kadar ayrı kurumlarda bulundurulmaktadır. Aynı kurumda tutulmaları zorunlu ise kadın ve erkeklere ait kısımlar birbirinden tamamen ayrılmaktadır.

Çocuk hükümlüler kendilerine ait kurumlarda, mümkün olmadığı takdirde diğer ceza infaz kurumlarında diğer hükümlülerden ayrı kısımlarda bulundurulmaktadır. Çocuk tutuklular, çocuk hükümlülerden ayrı kurumlarda veya bunun mümkün olmaması hâlinde tamamen ayrı kesimlerde tutulmaktadır. Kadın tutuklular erkeklerden, çocuklar da diğer tutuklulardan tamamen ayrı kesimlere yerleştirilmektedir.

Daha önce polis ve jandarma gibi genel güvenlik hizmetlerinde çalışmış olan hükümlü ve tutuklular, ceza infaz kurumu ve tutukevinin ayrı bir bölümünde bulundurulmaktadır. Kamu düzenini sarsmak, hür demokratik rejimi ve devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünü bozmak amacıyla ve ideolojik nedenlerle suç işlemekten hükümlü ya da tutuklu olanlar, ayrı kesim ya da koğuşlarda barındırılmaktadır. Bunların diğer hükümlü ve tutuklularla ilişkileri önlenmektedir.

Oda sistemine geçen ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutukluların odalara yerleştirilmesi veya değiştirilmesine “oda seçici heyet” karar vermektedir. Oda seçici heyeti; müdür, psikolog, sosyal çalışmacı, öğretmen, doktor, infaz ve koruma başmemurundan oluşmaktadır.

➤ Hükümlü ve tutuklular odalara yerleştirilirken aşağdaki hususlara dikkat edilir.

- Kadın, erkek,
- 15 yaşından küçük çocuklar,
- 15 ile 18 yaş arasındaki çocuklar,
- Militan vasıflı terör suçu üyeleri,
- Terör örgütüne yardım ve yataklık edenler,
- Terör örgütünden ayrılanlar,
- Organize suçlular,
- Cinsel suçlular,
- Daha önce genel güvenlik hizmetinde görev alanlar,
- Uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm kişiler,
- Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm kişiler,
- Mükerrer suçlular,
- İlk defa suç işleyen kişiler,
- Birbiri ile düşmanlığı olan hükümlü ve tutuklular ayrı ayrı odalara, mümkünse ayrı bloklara yerleştirilmelidir.

Aralarında düşmanlık bulunmaması hâlinde birinci derecede akrabalar, aynı eğitim seviyesinde ve aynı ekonomik düzeyde olan hükümlü ve tutukluların aynı odalara yerleştirilmesine çalışılmaktadır.

1.6. Kültürel Faaliyet Alanları

Resim 1.5: Sincan ceza infaz kurumunda satranç çalışması

Tiyatro, konser, sinema gösterimi, resim, karikatür, halk oyunları, müzik, el sanatları, sergi, bilgi yarışmaları, münazara, satranç-dama vb. çalışmalar yapılır ve önemli gün ve haftaların kutlanması sağlanır.

Sosyal ve kültürel çalışmalar, eğitim kurulunun kararıyla Bakanlıktan veya Cumhuriyet Başsavcılığından ayrıca izin alınmadan yapılamayacaktır.

Açık ceza infaz kurumu hükümlülerinin sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlere katılmak için kurum dışına çıkarılabilmeleri, etkinlik belediye ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde ise idare ve gözlem kurulunun bu konuda karar vermesi, belediye ve büyükşehir belediyesi sınırları dışında ise Cumhuriyet Başsavcılığının uygun görüşü ile Bakanlıktan izin alınması suretiyle gerçekleştirilecektir.

Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâle göre; hükümlünün açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı ünitelerde kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir.

Resim 1.6: Sincan ceza infaz kurumunda eğitim

Yeterli bir kütüphaneye erişim de dâhil eğitim ve kültürel faaliyetler sağlanır ve teşvik edilir.

Ceza infaz kurumlarındaki eğitim; mahpusların sosyal, ekonomik ve kültürel geçmişlerini de göz önünde bulundurarak bu kişilerin bir bütün olarak gelişimlerini hedef almalıdır. Eğitim, okuma yazması olmayan mahpuslar ve genç mahpuslar için zorunlu olmalıdır. Ceza infaz kurumları yöneticileri eğitimin bu yönüne büyük öncelik vermelidir.

Dışarıdaki toplum, ceza infaz kurumlarındaki eğitim ve kültür faaliyetlerine mümkün olabildiğince katılmalıdır.

Eğitim, insan kişiliğinin tam gelişmesi ve insan haklarıyla temel özgürlüklere saygının güçlendirilmesi amacıyla yönelik olmalıdır.

Herkes eğitim almak, toplumun kültürel hayatına serbestçe katılmak, güzel sanatları tatmak, bilimsel alandaki ilerleyişi ve onun yararlarını paylaşmak hakkına sahiptir.

Tüm mahpuslara, kendilerine yarar sağlayacak öğretim ile dinsel eğitimin verilmesi mümkün olan ülkelerde dinsel eğitim verilir.

1.7. İş Yurtları

İş Yurtları Kurumu, 06.08.1997 gün ve 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun ile Adalet Bakanlığına bağlı kuruluş olarak kurulmuştur.

Resim 1.7: İş yurdu sosyal tesisi

İş yurtları kuruluş amacı mevzuatta aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Ana amaç: Hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarının korunup geliştirilmesi veya bir meslek ve sanat öğrenmeleri amacıyla yönelik olarak çalışmalarını sağlamak üzere iş yurtları açmak ve bunların bütün mali ve idari işlerini bir merkezden düzenlemek ve yönetmektir.

- **Özel amaç:** Kanunla sağlanan sermaye kaynaklarının oluşturduğu bütçe ile adalet hizmetlerinin en iyi şekil ve ortamda yerine getirilebilmesi için Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı kuruluşlarının bina alım, inşa, onarım, demirbaş, araç gereç vb. her türlü ihtiyaçlarına harcama yapabilmesidir.

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzük'ün 110. maddesine göre;

- Kurumun iş yurdu çalışmalarını düzenleyerek bunların etkinlik ve verimlilik ilkeleriyle gerçekleşmesini, hükümlülere meslek edindirilmesini, piyasa şartlarına uygun üretim yapılmasını ve iş yurduna ilişkin işlemlerin yürütülmesini sağlayan servistir.
- İş yurdu servisinde; iş yurdu müdürü, sayman, veznedar, tahsildar, iş yurdu ambar memuru, satın alma memuru, bütçe, satın alma, pazarlama ve benzeri işlerden sorumlu görevliler ile işçi statüsünde çalışan personel görev yapar. Gerekliğinde kurumun kadrolu personeli de iş yurdu hizmetlerinde

çalıştırılabilir. İş yurtları ile ilgili geniş bilgi “İş Yurtları” modülünde verilecektir.

1.8. Ortak Yaşam Alanını İzlerken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Resim 1.8: İnfaz koruma memurlarının eğitimi

Ceza infaz kurumlarında ortak yaşam alanları infaz koruma başmemurunun kontrolü ile infaz koruma memurları tarafından izlenmektedir. Tutuklu ve hükümlüler ceza infaz kurumlarına getirilmesinden itibaren infaz koruma memurları (İKM) nezaretinde yaşantılarını sürdürürler.

Ortak yaşam alanlarında mahkûmlar infaz koruma başmemurunun denetiminde infaz koruma memurlarının gözetimi altındadır.

Mutfak ekibinin kontrolü 2. müdürün ve infaz koruma başmemurunun denetiminde İKM tarafından yapılır. Mutfakta çalışan aşçılar ve (açık ceza infaz kurumlarında) mahkûmlar sağlık kontrolünden geçirilirler. Mutfağa giren çıkan eşyalar güvenlik kontrolündedir.

Sinema salonu, spor salonu, toplantı salonu, iş yurtları ve kültürel faaliyet alanları İKM’lerinin gözetimi ve denetimi altındadır.

İKM bütün bu alanların kapı pencere ve bahçe kapılarının iyi bir şekilde kapatılıp kapatılmadığını ve kaçma girişimiyle ilgili herhangi bir çalışma olup olmadığını muayene ve tespit eder.

İKM tutuklu ve hükümlülerin yemek, banyo ve kantin ihtiyaçlarını karşılar; revire çıkarma, görüşlere götürüp getirme, mahkemeye hazırlama, tıraş, yöneticilerle görüştürülmesi işlemini yapar.

Günde en az üç defa hükümlülerin ve tutukluların sayımını yapar.

Resim 1.9: Kamera

Ceza infaz kurumlarında çıkabilecek olaylara anında müdahale ederek olayın büyümesini engeller ve sükûnetin devamını sağlar.

Ceza infaz kurumlarında kısmi ve genel aramaları yaparak bulundurulması ve girmesi yasak olan maddelerin girişine engel olur.

Ceza infaz kurumlarının dışı gibi içi de 24 saat kameralarla izlenir. İzleme işlemi, bir ana kumanda merkezi ile ceza infaz kurumlarının fiziki yapısına göre tali kumanda izleme merkezinden yürütülür. Mahkûmlar, sadece koğuşlarında kameralarla izlenmez. Her mahkûmun koğuşunda, "acil imdat" butonları bulunur. Mahkûm rahatsızlandığında ya da bir sorunu olduğunda bu butona basarak yardım ister.

24 saat boyunca kayıt yapan kameralı takip sistemi hem güvenliğin en üst düzeyde olmasını sağlıyor hem de bazı art niyetli tutuklu ve hükümlülerin “Şiddet görüyoruz.” iddiasında bulunmalarını olanaksız hâle getiriyor. Çünkü ceza infaz kurumları personelinin attığı her adım, bu kameralarla izleniyor ve kaydediliyor.

Resim 1.10: Ceza infaz kurumlarında ziyaretçi kabul alanı

UYGULAMA FAALİYETİ

Hükümlü ve tutukluların ortak yaşam alanlarını izleyiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Mutfakta güvenlik tedbirleri alınız.	➤ 5275 sayılı Kanun'un 72. maddesini ve Adalet Bakanlığının Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in 4. 5. ve 6. maddesini inceleyiniz.
➤ Sinema salonunda güvenlik tedbirleri alınız.	➤ Sınıfınızda bir grup oluşturunuz ve bir de infaz koruma memuru seçiniz, önce sayım yapıp okulunuzun sinema salonuna götürünüz, tekrar sayım yapıp sınıfınıza dönünüz.
➤ Spor salonunda güvenlik tedbirleri alınız.	➤ Sınıfınızda bir grup oluşturunuz, infaz koruma memuru gibi sayım yapınız, okulunuzun spor salonuna götürünüz , spor yaptıktan sonra tekrar sayım yaparak sınıfınıza dönünüz.
➤ Toplantı salonunda güvenlik tedbirleri alınız.	➤ Sınıfınızda bir grup oluşturunuz, infaz koruma memuru gibi sayım yapınız, okulunuzun toplantı salonuna götürünüz, 2575 sayılı Kanun hakkında bilgi verdikten sonra tekrar sayım yaparak sınıfınıza dönünüz.
➤ Koşullar ve havalandırmada güvenlik tedbirleri alınız.	➤ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzük'ü internetten indirip inceleyiniz.
➤ Kültürel faaliyet alanlarında güvenlik tedbirleri alınız.	➤ Ceza İnfaz Kurumlarındaki Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri ve Diğer Hükümler konulu genelgesinin ikinci bölümünü inceleyiniz.
➤ İş yurtlarında güvenlik tedbirleri alınız.	➤ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzük'ün 22. maddesini inceleyiniz.
➤ Ortak yaşam alanlarının izlenmesiyle ilgili kuralları tatbik ediniz.	➤ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 36. maddesini inceleyiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

TEST ŞIKLARI A , B , C , D ŞEKLİNDE 4 TANE OLACAK

1. Günümüzde ceza infaz kurumları, barındırılan tutuklu ve hükümlülerin tehlikelik ölçütlerine göre sınıflandırılması aşağıdakilerden hangisidir?
  - A) Kadın, erkek, genç ve çocuk ceza infaz kurumları
  - B) Açık ve kapalı ceza infaz kurumları
  - C) Yüksek güvenli, orta güvenli, az güvenli ceza infaz kurumları
  - D) A tipi, L tipi, F tipi ceza infaz kurumları
  - E) Yetişkin erkek ve yetişkin kadın ceza infaz kurumları
2. Ceza ve tutukevlerinin kurulacağı yeri hangi bakanlık belirler?
  - A) İçişleri Bakanlığı
  - B) Güvenlikten sorumlu Devlet Bakanlığı
  - C) Başbakanlık
  - D) Adalet Bakanlığı
  - E) Milli Savunma Bakanlığı
3. Kapalı ceza infaz kurumlarının dış güvenliği kim tarafından sağlanmaktadır?
  - A) İçişleri Bakanlığına bağlı jandarma teşkilatı tarafından sağlanır.
  - B) Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı güvenlik güçleri tarafından sağlanır.
  - C) Milli savunma bakanlığına bağlı birlikler tarafından sağlanır.
  - D) İçişleri Bakanlığına bağlı özel timler tarafından sağlanır.
  - E) İnfaz koruma memurları tarafından sağlanır.
4. Ceza İnfaz Kurumları hangi kuruluşa bağlı olarak çalışmaktadır?
  - A) Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı çalışır.
  - B) Adalet Bakanlığı Merkez Teşkilatına bağlı çalışır.
  - C) Cumhuriyet Başsavcılığına bağlı çalışır.
  - D) Yargıtaya bağlı olarak bağlı çalışır.
  - E) Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürlüğüne bağlı çalışır.
5. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevlerinde Spor ve Diğer Serbest Zaman Etkinliklerine Yönelik İşbirliği hangi bakanlıklar arasında imzalanmıştır?
  - A) Adalet Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı
  - B) Millî Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı
  - C) Adalet Bakanlığı ve Gençlik ve Spordan sorumlu Devlet Bakanlığı
  - D) Maliye Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı
  - E) Adalet Bakanlığı ve Gençlik Bakanlığı

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukların doldurulacağı sözcüklerin verildiği seçeneği işaretleyiniz.

6. Hükümlüye Adalet ve ..... Bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, ... , sağlık, çalıştığı işin özelliği, ... ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verilir ve içme suyu sağlanır.
- A) Sağlık, yaş, dini
B) Sağlık, cinsiyet, dini
C) Devlet, yaş, millî
D) Sağlık, cinsiyet, millî
E) Devlet, yaş, dini
7. Mutfak kısmında mutfağa giren çıkan ..... kontrollerinin yapıldığı, ... cihazı ve duyarlı kapı ile ..... çıkış kapısı bulunur.
- A) Yemeklerin, el biyometrisi, çöp
B) Malzemenin, x-ray, çöp
C) Malzemenin, el biyometrisi, çöp
D) Mahkûmların, w-ray, çöp
E) Yemeklerin, x-ray, mahkûm
8. Mutfak teşkilatı ..... ceza infaz kurumlarında, yemek yapılabilen herhangi bir yerin olmaması durumunda, ... kaldıkları koğuş, oda ve eklentilerinde, ... tarafından verilen ve yemek yapmada kullanılacak her türlü gıda maddesi ve malzemesinin yeteri kadar bulundurulmasına izin verilir.
- A) Bulunmayan, infaz koruma memurlarının, bakanlık
B) Bulunmayan, personelin, idare
C) Bulunan, hükümlülerin, idare
D) Bulunmayan, hükümlülerin, idare
E) Bulunan, infaz koruma memurunun, idare
9. Tehlikeli hâli bulunan ..... ancak bir veya üç kişilik odalarda, diğer hükümlüler ise kurumun ..... yapısı, ... durumu ve güvenlik gerekleri göz önüne alınarak ceza infaz kurumu yönetimi tarafından belirlenecek sayıda mahkûmun kalabileceği odalarda barındırılırlar.
- A) Hükümlü, sosyolojik, sağlık
B) Hükümlü, psikolojik, kapasite
C) Hükümlü, fiziki, kapasite
D) Hükümlü, fiziki, personel
E) Hükümlü, personel, kapasite

10. Kadınların ....., hükümlülerin ....., çocukların yetişkinlerle, örgüt veya çıkar amaçlı örgüt suçluları ile terör suçlarının ..... sayılan hâller dışında bir araya gelmelerine ve bağlantı kurmalarına izin verilmez.

- A) Çocuklarla, tutuklularla, Kanun'da
- B) Erkeklerle, infaz koruma memurlarıyla, Kanun'da
- C) Çocuklarla, infaz koruma memurlarıyla, Kanun'da
- D) Erkeklerle, tutuklularla, suçsuz
- E) Erkeklerle, tutuklularla, Kanun'da

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ - 2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda güvenlik unsurlarını uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün internet sitesine girerek ülkemizde bulunan ceza infaz kurumlarının sitelerine ulaşp güvenlik sistemleri hakkında bilgi edininiz.
- 5275 Sayılı Ceza Güvenlik Tedbirleri Hakkındaki Kanun'u inceleyerek ceza infaz kurumları güvenliği ve alınan tedbirler hakkında bilgi edininiz.

2. GÜVENLİK UNSURLARI

Güvenlik, en yalın tanımlama ile “tehlikede bulunmama” ve “emniyetli olma” durumudur. Genel olarak güvenlik kavramı ise; toplumun, kurumların ve bireylerin maddi ve manevi varlıklarının doğal ve yapay her türlü saldırıdan korunmasıdır. Bunun anlamı, toplum huzuru için gerekli düzenin aksamadan yürütülmesi, bireylerin ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve diğer alanlardaki gereksinimlerini korkusuzca karşılayabilmeleridir.

Güvenlik kavramı bilim ve teknolojinin gelişimi ile farklı anlamlar (birey güvenliği, kurum güvenliği, toplum güvenliği, sosyal güvenlik, iç ve dış savunma güvenliği, teknoloji güvenliği, trafik güvenliği, iletişim güvenliği, nükleer güvenlik gibi) kazanmıştır. Ceza infaz kurumları güvenliği de bu farklı anlamlardan birini içermektedir.

Ceza infaz kurumu ve güvenlik kavramları, ceza infaz kurumu iç düzeninin kurulması ve korunması bakımından da önemlidir. Ceza infaz kurumu iç düzeni; tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumları kurallarına uyumlu davranmaları, başka tutuklu ve hükümlüler ile ceza infaz kurumları personelinin can ve mal güvenliklerini tehlikeye düşürmemeleri ve kurumların fiziki yapısına, demirbaş ve mefruşat malzemelerine zarar vermemeleri durumudur.

Resim 2.1: Ceza infaz memuru boy turnikeden geçerken

Ceza Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı konulu 5275 sayılı Kanun'un 2. maddesinde aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

“Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin kurallar hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken ve siyasi veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanır.

“Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.” diye ifade edilmiştir.

Kapalı ceza infaz kurumlarında uygulanan infaz rejimleri, açık ceza infaz kurumlarına göre normatiftir (kuralcı). Kapalı infaz kurumlarında uygulanan infaz rejimlerinin ana teması; mahpusun firar etmesini ve başkalarına zarar vermesini önlemek, bu sağlandıktan sonra da eğitim ve iyileştirme faaliyetlerini gerçekleştirebilmektir.

Kapalı ceza infaz kurumlarında mimari tasarımın esası, iç ve dış güvenlik alanlarının belirlenmesine ve bu alanların fiziki, mekânîk ve elektronik güvenlik sistemleriyle donatılmasına dayanır.

➤ Standart kapalı ceza infaz kurumlarının dış güvenliğe yönelik tasarımlarda bulunması gereken unsurlar:

- Sınırları belirleyen tel çit (örgü)
- Kalın ve yüksek ihata duvarları
- İhata duvarlarının üzerine ya da müstakil olarak yapılmış yüksek gözetleme kuleleri ve nöbetçi kulübeleri
- Dış güvenlik alanına giriş ve çıkışların yapılacağı ana kapı (dış nizamiye)
- Ziyaretçi bekleme salonu, garaj, otopark, atölye, su deposu, arıtma tesisi, trafo, yakıt deposu, çöp toplama ya da ihtiyaç duyulan diğer eklentiler
- Enerji nakil hattı, gece aydınlatma sistemi ve atık su tesisatı
- Ana yapıya (iç güvenlik alanına) ya da eklentilere ulaşım güzergâhlar

Kapalı ceza infaz kurumlarında güvenlik standartları gerektiriyor ise dış güvenlik alanlarında elektronik gözetleme sistemi ve ihata duvarlarının içinde duyarlı (sensörlü) ikinci bir tel örgü sistemi de kullanılmaktadır.

- Standart bir kapalı ceza infaz kurumunun iç güvenliğe yönelik tasarımlarda dikkat edilmesi gereken unsurlar:
  - Personel, mahpus, ziyaretçi ve iş sahipleri ile eşya ve malzemenin giriş ve çıkışlarının yapılacağı kapı ya da kapılar (iç nizamiye)
  - Çalışma ofislerinin bulunduğu idari bölüm
- Mutfak, restoran (yemekhane), kalorifer dairesi, çamaşırhane, kantin, emanet eşya ve genel bütçe malzeme depoları gibi ortak hizmet ünitelerinde bulunması gereken unsurlar:
  - Mahpus kabul ve tahliye bölümü
  - Koğuş ya da odalardan oluşan mahpus barınma üniteleri
  - Disiplin ceza ve tedbirlerinin uygulanacağı üniteler
  - Barınma ünitelerinde duş bulunmadığı takdirde, mahpusların yararlanabilecekleri hamam
  - Sağlık ünitesi
  - Spor ve jimnastik faaliyetleri için kapalı ve açık alanlar
  - Açık ve kapalı ziyaret alanları, avukat görüş odaları
  - Konferans salonu, kütüphane, eğitim ve hobi odaları gibi üniteler
  - Çalışma atölyeleri
  - Havalandırma avluları
  - Tüm bölüm ve üniteleri birbirlerine bağlayan ana ve tali koridorlar (maltalar)
  - Mahpusların yararlanacağı oda, koğuş, ünite ve bölümler ile ana ve tali koridorlarda özellikle demir malzemedен yapılmış pencere, kapı ve korkuluklar
  - Aydınlatma, ısıtma, soğuk ve sıcak su tesisatları ile atık su tahliye tesisatları, telefonla görüşme ve televizyon izleme sistemleri

Kapalı ceza infaz kurumlarının iç güvenlik alanları da elektronik sistemlerle görüntülü olarak izlenebilmekte ve başka bazı elektronik güvenlik sistemleri de (yangın alarmı gibi) kullanılmaktadır.

Şekil 2.1: Güvenlik şeması

2.1. Çatı ve Çevre Güvenliği

Ceza infaz kurumlarının çatı ve çevre güvenliği gözetleme kulelerinden Jandarma Koruma Bölük Komutanlığı kadrosuna uygun sayıda rütbeli, er ve erbaş ile sağlanmaktadır.

Gözetleme kulesinin etrafı ceza infaz kurumlarının durumuna göre 4-7 metre yükseklikteki ihata duvarı ile çevrilidir. Ceza infaz kurumu binası ile ihata duvarı arasında belli bir mesafe bulunur.

Resim 2.2: Gözetleme kulesi

Çatı üzerinde 360 derece dönen güvenlik kamerası mevcuttur. Yeterli sayıda astsubay, uzman ve jandarma eri tarafından güvenlik hizmeti yürütülmektedir.

Ayrıca ceza infaz kurumlarının iç mekânı dış duvarından 10 metre mesafede elektronik koruma amaçlı 30 kg ağırlıktan sonra elektronik alarm sistemine duyarlı, üstü ve dış alt kısımları helezon şeklinde jiletli tel ile muhafazalı sensörlü tel çit ile çevrilmiş vaziyettedir.

Yine ceza infaz kurumu çatı ve havalandırma bahçe üst duvarları aynı tarz jiletli tel ile çatıya tırmanmaya mani olacak şekilde güvenlik altına alınmıştır. Ceza infaz kurumunun iç mekânları çevre, çatı ve ziyaret mahallinde biri dome (360 derece döner kamera) olmak üzere çok sayıda kamera ile bunlara bağlı monitöre yansıyan görüntüler ile 24 saat esasına göre kontrol ve gözetleme faaliyetleri kayıt altına alınmaktadır.

Gerekli sayıda kule mevcut olup kulelerin üzerinde projektör mevcuttur. Ayrıca çevrede yeterli sayıda cıvalı florasana ile aydınlatma sağlanmaktadır. Ceza infaz kurumları dış ana kapıdan girişte 2 adet jandarma nöbetçi kulübesi bulunmaktadır. Yeterli şekilde aydınlatma bulunur.

2.2. Sensörlü Tel ve Güvenliği

Kapalı ceza ve tutukevleri , yüksek güvenli ve normal güvenli ve az güvenli ceza infaz kurumları güvenlik sahasında alarm tertibatlı kafesli sensörlü tel bulunmaktadır.

Davetsiz misafirin taciz ettiği nokta çevre güvenlik sistemi monitorü üzerinde kurulu sanal haritadan (görsel ve ses ile) maksimum 3 metre yanığı payı ile alarm olarak alınır. Aynı anda bu sisteme entegre kurulmuş olan kamera sistemi sayesinde olay mahalline en yakın kamera, gelen alarm ile otomatik tetiklenerek sorun olan noktaya zoom yapar. Davetsiz misafirler CCTV (kapalı devre televizyon) monitöründe net bir şekilde

görüntülenirken aynı zamanda dijital ortamda otomatik olarak 24 saat arşivli kayıt tutulur. Sistem network tabanlı olduğundan dünyanın herhangi bir yerinden izleme yapılabilir.

Resim 2.3: Gözetleme kulesi ve sensörlü teller

Yüksek güvenli ve az güvenli kapalı ceza infaz kurumlarında olası firara karşı diğer güvenlik önlemlerinin yanında sensörlü tel de kullanılmaktadır. Günümüz teknolojik gelişmeye paralel olarak ceza infaz kurumlarında maksimum güvenlik önlemleri çerçevesinde alınan önlemlerden biridir.

Ceza infaz kurumları bu güvenliği almak zorundadır. Cumhuriyet Savcısı belirsiz zamanlarda ve sık sık infaz kurumunu denetlemek zorundadır. Bu denetimlerde özellikle firara karşı önlemler üzerinde titizlikle durulur. Denetimde görülen eksiklik ve aksaklıklar ise denetim defterine yazılır ve bunların giderilmesi için gerekli önlemler alınır.

2.3. Diğer Güvenlik Unsurları

Ceza infaz kurumlarında bina güvenliği, tutuklu ve hükümlü güvenliği, personel güvenliği ve ziyaretçi güvenliği önem taşımaktadır.

2.3.1. Bina Güvenliği

Ülkemizde ceza infaz kurumu güvenliği; içten ve dıştan olmak üzere iki ayrı Bakanlık personeli tarafından sağlanmaktadır. İç güvenliği; Adalet Bakanlığı ceza infaz kurumları personeli tarafından, dış güvenliği ise İçişleri Bakanlığına bağlı jandarma kolluk kuvvetleri tarafından silahlı olarak sağlanmaktadır.

Olağanüstü durumlarda, ceza infaz kurumu binasının güvenliğini içeriden ve dışarıdan sağlamak için jandarma, emniyet, itfaiye ve sağlık teşkilatı birimlerinden yardım istenir.

Ceza infaz kurumu ve güvenlik kavramları, ceza infaz kurumu iç düzeninin kurulması ve korunması bakımından da önemlidir. Ceza infaz kurumu iç düzeni; tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumları kurallarına uyumlu davranmaları, başka tutuklu ve hükümlüler ile ceza infaz kurumları personelinin can ve mal güvenliklerini tehlikeye düşürmemeleri ve kurumların fiziki yapısına, demirbaş ve mefruşat malzemelerine zarar vermemeleri durumudur.

Tutuklu ve hükümlünün ceza infaz kurumlarında bulunması nasıl kendi iradesi dışında gelişen bir durum ise uymakla yükümlü olduğu ceza infaz kurumları iç düzen kuralları da

kendi kuralları değildir. Çünkü bu kurallar tutuklu ve hükümlü ceza infaz kurumlarına gelmeden önce kamu otoritesince konulan ve çoğunlukla tutuklu ve hükümlülerin fikrinin alınmadığı kurallardır.

Önceden bilmediği bir mekânda tutulması, tanımadığı başka insanlarla birlikte kalması, sevmediği yemekleri yemek durumunda bırakılması, yatma ve kalkma saatlerinin dahi başkalarınınca belirlenmesi, çalıştırılması, bazı ihtiyaçlarını giderebilmek için birçok görevlinin iznine gerek bulunması ve benzer başka kurallar, tutuklu ve hükümlüyü ceza infaz kurumları iç düzenine ilişkin kurallara karşı antipatik bir davranış biçimine yöneltir. Ceza infaz kurumlarına girmeden önce sahip olduğu kendine has pek çok alışkanlığı ve davranış biçimini terk etmek zorunda kalan tutuklu ve hükümlü, sakin bir yapıya sahip olsa bile adeta bir baş kaldırışa sürüklenir. Kuralların çoğunun tartışılmaz ve sorgulanamaz olması, onun tepki duymasına yol açar, yanlış ve hatalı davranışları artırır.

Ceza infaz kurumlarında iç düzenin yürütülmesine ve korunmasına ilişkin konulan resmî kurullarla, tutuklu ve hükümlülerce yaratılan özel davranış biçimi ve kuralları arasında sürekli bir çatışma vardır. Buna ceza infaz kurumlarında üst kültür ve alt kültür çekişmesi adı verilir. Ceza infaz kurumlarında üst kültürün egemen olması beklenir. Ceza infaz kurumları alt kültürü buna engel oluyorsa disiplin cezaları uygulanarak ya da personel ve güvenlik güçlerinin müdahaleleriyle bu engelin ortadan kaldırılmasına çalışılır.

Tutuklu ve hükümlünün ceza infaz kurumları personelini ya da başka bir tutuklu ve hükümlüyü yaralaması, öldürmesi ve rehin alması, onlara karşı tehdit ve şantajda bulunması, bireysel direnmesi, toplu olarak ayaklanması, ceza infaz kurumlarına silah ve uyuşturucu madde sokması, gayrimeşru yollardan rant elde etmeye çalışması ve benzer başka davranışlar alt üst kültür çekişmesine neden olur.

Ceza infaz kurumları personelinin ve yönetimlerinin görevi, tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumları iç düzen kurallarına uyumlarını sağlamak, kendilerine ve diğer tutuklu ve hükümlülere yönecek saldırıları önlemektir. Uyumun sağlanması, saldırıların önlenmesi özel güvenlik önlemlerinin alınmasını gerektirir ki bu önlemler ceza infaz kurumları güvenliğinin ikinci boyutunu, yani kurumları koruma (kurum güvenliği) boyutunu oluşturur.

Ceza infaz kurumları güvenlik teknolojisinin yaygınlaşması, kurum güvenlik anlayışının değişmesine neden olmuştur. Güvenlik gözetleme kameraları, elektronik kapılar, el veya göz biyometrisine bağlı giriş ve çıkış turnikeleri, sensörlü tel çitler ve telsiz gibi modern cihazlar ceza infaz kurumlarından firar olaylarını azaltmakta ve iç düzenin sağlanmasında önemli katkılarda bulunmaktadır. Bu nedenle ceza infaz kurumları personelinin aşırı otoriter olmasına gerek kalmamaktadır. Elektronik güvenlik sistemlerine sahip ceza infaz kurumlarında artık, sert mizaçlı personel yerine tutuklu ve hükümlüye danışmanlık yapan ve ona her konuda yardımcı olan yeni bir personel yapısı ortaya çıkmıştır.

Dış güvenlik sistemlerinde aşağıdaki unsurlar bulunur.

- Dış güvenlik alanını çevreleyen tel örgü sistemi
- İstinat duvarı dışında 400 m² üzerinde kurulan ziyaretçi bekleme salonu
- Ziyaretçi kabul kısmında el biyometrisinin alınması ve kayıtların tutulması
- İstinat duvarından ceza infaz kurumuna girişlerin yapıldığı ana nizamiye giriş kapısı

- Yüksek güvenliki ceza infaz kurumlarını çepeçevre saran 4 m yüksekliğinde üzerinde 2 m tel örgüsü ve 9 adet jandarma nöbet kulelerinin bulunduğu istinat duvarı
- Ceza infaz kurumu istinat duvarı ile bina duvarını ikiye ayıran, 2.5 m yüksekliğinde ve basınç uygulandığında merkez kontrol odasında alarm veren çevre koruma (sensörlü tel) sistemi
- İstinat duvarı ile bina duvarı arasında kalan, sensörlü telin ikiye ayırdığı jandarmaya ait ve ceza infaz kurumu personeline ait iç güvenlik sahaları

Bina iç güvenliği, bina girişinde yapılan güvenlik kontrolleri ile sağlanmaktadır. Bunlar X-ray cihazı, duyarlı kapı dedektörü, boy turnikeleri, el dedektörü ve biyometrik sistemlerdir.

2.3.2. Tutuklu ve Hükümlü Güvenliği

Ceza infaz kurumlarında tutuklu ve hükümlü (birey) güvenliği, dört değişik noktada önem kazanır. Birincisi; standart hizmetlerin verilmesi, ikincisi; başka tutuklu ve hükümlülerin saldırılarından korunması, üçüncüsü; toplum ya da suç mağdurlarının oç alma girişimlerinden uzak tutulması ve dördüncüsü de; intiharların önlenmesidir.

Ceza infaz kurumlarında tutuklu ve hükümlülere ceza infaz kurumlarına giriş nedeni ne olursa olsun birtakım hizmet ve faaliyetlerin sunulması zorunludur. Bu hizmet ve faaliyetler; barınma (koşuş ya da oda ve yatak ayrılması), iaşe (günde üç öğün yemek verilmesi), sağlık (genel ve özel hastalık durumlarında tetkik ve tedavilerinin yaptırılması), eğitim (okuma yazma kurslarından, üniversite bitirme eğitimlerine kadar her kademe eğitim hizmeti verilmesi ve meslek ile beceri kazandırma kursları düzenlenmesi), ibadet ve çalışma ortamlarının hazırlanması hizmetleri ile sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerdir.

Tutuklu ve hükümlüler, evrensel ve ulusal infaz normları ile kendilerine tanınan birtakım hakları, sürekli olarak kullanmak isterler. Ceza infaz kurumları yönetimleri tutuklu ve hükümlülerin ziyaretçi kabul etmeleri, yakınları ve dış dünya ile haberleşmeleri, avukatları ile görüşmeleri, kantin ihtiyaçlarının karşılanması ve benzeri diğer hakların kullanımı için gerekli ortamları oluşturmak zorundadır.

Tutuklu ve hükümlüler, yukarıda belirtilen hizmetlerin kendilerine her koşulda verilmesini talep eder ve yasal olarak tanınan hakların kullanılmasının engellenmemesini beklerler. Hizmetlerin aksaması, haklarının verilmemesi ya da kullandırılmaması onları ceza infaz kurumları personeline ve yönetim anlayışına karşı önce güvensizliğe daha sonra da endişeye sevk eder.

Resim 2.4: Tutuklu ve hükümlüenin çalıştırılması

Tutuklu ve hükümlüler arasında uygun bir iletişim kurulamaması, sosyal, kültürel ve ekonomik farklılıklar, ideolojik ayrılıklar, çıkar çatışmaları, ceza infaz kurumları yönetimine ispiyonluk ve güvenlik güçlerine ajanlık, kan gütme amacıyla öç alma, ceza infaz kurumlarına girmeden önceki husumetler ve benzer başka nedenlerle ceza infaz kurumlarında yaralama ve öldürme olayları da yaşanır. Ceza infaz kurumları yönetimleri en çok yaralama ve öldürme olaylarında eleştiri konusu olurlar. Bu tür olaylarda cezai sorumluluk saptanmasa bile hukuki sorumluluk ceza infaz kurumları yönetiminin dolayısıyla devletindir.

Her ne sebepten olursa olsun yaralama ve öldürme olayları, tutuklu ve hükümlünün vücut bütünlüğüne ve can güvenliğine zarar verecektir. Yaralanma ve öldürülme riski, tutuklu ve hükümlüyü güvensizlik ve endişeye itecek bir başka önemli etkidir. Ceza infaz kurumlarında huzur ve güven ortamı yaratmak, tutuklu ve hükümlü güvenliği için zorunludur.

Bazı suçlar toplumda büyük infiallere neden olur. Genellikle bu suçların sanığı yakalandığında, toplumun öç alma (linç etme) duyguları kabarır. Yargılama yapma ve ceza verme yetkisi kamuya ait olduğundan, sanığın toplumun öfkesinden korunması ve sanığın can güvenliğinin tehlikeye atılmaması gerekir. Linç etme durumu, sanığın tutuklanması ve ceza infaz kurumlarına konmasından sonra da söz konusu olabilir. Özellikle küçüklerin ırzına geçtikleri iddiası ile tutuklananların, ceza infaz kurumlarına alındıktan sonra diğer tutuklu ve hükümlülerin saldırılarıyla karşı karşıya kalmaları olasılığı çok yüksektir. Bu suçlardan tutuklu ve hükümlü olanların ceza infaz kurumlarında can güvenliklerinin korunması amacıyla özel önlemler alınması gereklidir.

Öte yandan, işlenen suçun ağırlığı ya da psikolojik rahatsızlıklar, tutuklu ve hükümlüyü intihara sürükleyebilir. İntihar olayları, ceza infaz kurumlarında önlenmesi zor olaylardandır. Batı ülkelerinde ceza infaz kurumlarındaki tutuklu ve hükümlülerden intihara meyilli olanların saptanması ve intihar olaylarının zamanında önlenmesi amacıyla özel programlar geliştirilmiş ve bir kısım personel bu iş için eğitilmiştir. İntihar olaylarının önlenmesi de tutuklu ve hükümlü can güvenliğinin devlete emanet edildiği anlayışının bir sonucudur.

Belirtilen gerekçelerle ceza infaz kurumları güvenliğinin üçüncü boyutunu, her ne sebeple olursa olsun tutuklu ve hükümlünün (bireyin) güvenliğinin sağlanması boyutu oluşturur.

Kısaca özetlersek;

- Ceza infaz kurumunda çıkan acil durumlar karşısında güvenliklerinin korunması için önlemler alınmalı,
- Başka tutuklu ve hükümlülerin saldırılarından korunmalı,
- Ceza infaz kurumu dışından organize edilen, öç alma veya özel nedenlere dayalı saldırılara karşı önlemler alınmalı,
- Zehirlenmeler ve bulaşıcı hastalıklara karşı önlemler alınmalı,
- Tutuklu ve hükümlülerin kendilerine zarar verme veya intihar etmelerine karşı önlemler alınmalıdır.

2.3.3. Personel Güvenliği

Ceza infaz kurumlarında çalışan personelin iş riskinin yanında toplumsal sorumluluğu da bulunan önemli bir görevdir. Personelin alışkan, verimli, dürüst olması gibi vasıflarının yanında görevine bağlı, sorumluluk duygusuna sahip, sır saklayan, kötü alışkanlıkları olmayan saygın bir kişilik yapısına sahip olmalıdır.

Bu vasıflar ceza infaz kurumu personelinin imajını koruyacağı gibi ceza infaz kurumu güvenliğinin sağlanmasında da büyük önem taşımaktadır. Ceza infaz kurumlarında çalışan personel işe alınırken güvenlik soruştırmaları yapıldığı gibi, görevi başında ve görevi dışındaki davranışları da zaman zaman izlenmektedir. Personelden kaynaklanan olumsuzluklar ceza infaz kurumu güvenliğini de olumsuz bir Şekilde etkilemektedir.

Ceza infaz kurumu müdür, müdür yardımcısı, infaz uzmanı, koruma Şefi ve infaz koruma memurlarının doğrudan hükümlü ve tutukluluklarla temas hâlinde görev yaptıkları, bu nedenle risk altında buldukları bir kurumdur.

Resim 2.5: İKM iş yurdunda

Hükümlü ve tutuklulardan bazılarının tahliye olduktan sonra bu personele yönelik öldürme veya yaralama eylemlerinde bulunabildikleri gerçeği de göz önüne alındığında personelin iyi eğitim almış olması ve hükümlü ve tutuklulara olan davranışları konusunda eğitilmeleri söz konusudur.

Günümüz Őartlarında ceza infaz kurumları daha çok elektronik sistemlerle korunmakta olup mahkûmların gün içinde yaşadıkları alanlarda kameralarla izlenmesi personel güvenliği açısından da oldukça önemlidir.

Teorik olarak tutuklu ve hükümlünün daima ceza infaz kurumlarından firar edebileceği kabul edilir. Tutuklu ve hükümlü ceza infaz kurumları personeline de zarar verebilir. Bilhassa terör suularının yattığı yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında personelin korunması için güvenliğin çok iyi olması gerekmektedir.

Bütün bunların yanında ceza infaz kurumları personelinin iyi bir eğitimden geçmesi gerekir. Eğitilmiş personel ceza infaz kurumlarında olası bir krizle nasıl baş edeceğini bilir.

Resim 2.6: İnfaz koruma memurları

2.3.4. Ziyaretçi Güvenliği

5275 Sayılı Kanun'un 83. maddesinde ziyaretçi güvenliği şu şekilde izah edilir: "Hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir."

"Birinci fıkrada belirtilenler dışındaki kimselerin ziyaretine Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yazılı olarak izin verilebilir."

"Görüşler, koşul ve süreleri Adalet Bakanlığınca hazırlanan Yönetmelik'le kapalı ve açık olmak üzere iki biçimde yaptırılır."

"Daha öncede belirttiğimiz gibi ceza infaz kurumlarına girişte ziyaretçiler sıkı bir kontrolden geçirilerek ceza infaz kurumlarına alınırlar. Ceza infaz kurumlarında, her blok için ayrı ayrı düzenlenmiş açık görüş alanları, avukat görüş alanları ve kapalı görüş kabinleri mevcuttur."

"Elle arama yapılmasını gerektiren hâllerde, kuruma giren bayanlar, bayan infaz koruma memurları veya bayan jandarma görevlileri tarafından, bu görevlilerin bulunmamaları hâlinde, ceza infaz kurumu müdürünün istemi, Cumhuriyet Başsavcısının talebi üzerine, mülki amir tarafından görevlendirilecek bayan memurlarca aranılır."

Ziyaretler sırasında tutuklu ve hükümlü sirkülasyonu, hiçbir karışıklığa meydan vermeden düzenli bir şekilde yerine getirilmelidir.

Ziyaret ve Görüşlerde Uyulacak Esaslar 5275 sayılı Kanun'un 86. maddesi ziyaret ve görüşlerde uyulacak esasları aşağıdaki gibi belirlemiştir.

- Kapalı ve açık ceza infaz kurumlarına ziyaret veya görüşe gelen resmî heyet ve özel kişiler, kurum güvenliğini tehlikeye sokacak davranışlarda bulunamaz, kurum güvenliği için alınan ve uygulanan yasal ve idari tedbirlerin değiştirilmesini isteyemezler.
- Kurumun düzen ve güvenliğini, hükümlülerin sağlığını bozabilecek nitelikteki eşya ve maddeler ile her türlü iletişim araçları ve taşıma izin belgesi olsa da silahlar kuruma sokulamaz. Ziyaret ve görüşlerde hükümlülere para, kıymetli evrak ve eşya verilemez.
- Kurum görevlileri ve dış güvenlik görevlileri dâhil olmak üzere, sıfat ve görevi ne olursa olsun ceza infaz kurumlarına girenler duyarlı kapıdan geçmek

zorundadır. Bu kişilerin üstleri metal dedektörle aranır; eşyaları x-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirilir, ayrıca şüphe hâlinde elle aranır. Bu cihazların bulunmadığı yerlerde arama ve kontrol elle yapılır. Ancak milletvekilleri, mülki amirler, hâkim, Cumhuriyet Savcıları ve bu sınıftan sayılanlar, avukatlar, noterler, ceza infaz kurumları ve tutukevleri kontrolörleri, izleme kurulu başkan ve üyeleri, uluslararası sözleşmelerle yetkileri tanınmış kişi ve kuruluşların temsilcileri, ceza infaz kurumu ve tutukevi koruma birlik komutanı ile kurum müdürünün üstleri ağır cezayı gerektiren suçüstü hâlleri dışında elle aranamaz. Duyarlı kapı cihazının ikazının sürmesi hâlinde bu kişiler ancak elle aramayı kabul ettikleri takdirde kuruma girebilirler. Ziyaret yerleri de ziyaret öncesi ve bitiminde aranır.

- Ceza infaz kurumlarına giren avukatlarca savunmaya ilişkin olduğu yazılı olarak beyan edilen belge ve dosyalar incelemeye tabi tutulmaz.
- Konusu suç teşkil etmemekle birlikte ceza infaz kurumlarına sokulması yasak olan her türlü eşya, çıkışta sahibine verilmek üzere idare tarafından muhafaza altına alınır.
- Hükümlüler, odalarından çıkış ve dönüşlerinde ayrı yerlerde ve farklı memurlarca üst ve eşya aramasına tabi tutulurlar.
- Aramalarda insan onuruna saygı esastır.
- Ziyaret ve görüşlerde kurallara uymayan heyet ve kişilerin ziyaret ve görüşmeleri sürdürmelerine derhâl son verilir. Suç oluşturan davranışlar, ilgili idari ve adli makamlara bildirilir. Görüşme hakkına sahip özel kişilerin kurum güvenliğinin korunması amacıyla alınan tedbirlere aykırı davranışları ve istekleri nedeniyle görüşme hakları, kurumun en üst amirince bir aydan bir yıla kadar kısıtlanabilir. Mevzuatın avukatlar bakımından getirdiği hükümler saklıdır.

Ziyaret güvenlik tedbirlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar:

- Ziyarete gelen tutuklu ve hükümlü yakınlarının can güvenlikleri ve hasımlık durumları göz önüne alınarak ziyaretlerin buna göre uygun gün ve saatlerde düzenlenmelidir.
- Ceza infaz kurumu alanı içine giren avukat veya ziyaretçilerin hasımlık durumları varsa bu durumda olanlar jandarma kontrolüne alınmalıdır.
- Tutuklu ve hükümlüler yakınları ile açık veya kapalı görüşleri güvenlik gözetim personelinin gözetim ve refakatinde yapılmalıdır.
- Ziyaretçilerin aranması sağlıklı bir şekilde yapılmalıdır.
- Ziyaretler sırasında kavga, münakaşa gibi olumsuzluklar görüldüğünde ceza infaz kurumu personeli olaylara müdahale ederek güvenliğini sağlamalıdır.
- Açık ve kapalı görüşlerde, görüş ortamının huzur ve güvenliğini bozan, slogan atan, ziyaretçileri isyan ve provokasyona teşvik eden ziyaretçiler görüş alanından çıkartılır. Bu gibi olağanüstü durumlardan sonra olay hakkında tutanak düzenlenmelidir.

Resim 2.7: Bir ceza infaz kurumlarında açık görüş

2.4. Ceza İnfaz Kurumlarında Acil Durum Hâlleri

Ceza infaz kurumlarındaki acil durum hâlleri isyan ve ayaklanmalar, rehin alma eylemleri, firar ve firara teşebbüs eylemleri, açlık grevleri, diğer acil durumlar olarak sayılabilir.

2.4.1. İsyân ve Ayaklanmalar

Kötü yönetim, otorite boşluğu, siyasi belirsizlikler vb. nedenlerden kaynaklanan olumsuzluklardan yararlanarak ceza infaz kurumunda en az üç ve daha fazla tutuklu ve hükümlünün bir araya gelerek idareye karşı başlattığı şiddet hareketleridir.

Sayım vermeme, kapı ve şebeke arkalarına barikatlar kurma, ceza infaz kurumuna ait demirbaş eşya ve malzemeleri kırma, yakma, yıkma ve tahrip etme, ellerindeki delici, kesici, yakıcı ve patlayıcı madde ve malzemeleri personele karşı kullanma suretiyle başlattıkları eylemlerdir.

2.4.2. Rehin Alma Eylemleri

Ceza infaz kurumlarında, daha çok siyasi suçlusu tutuklu ve hükümlülerin başvurdukları bir eylem şeklidir. Ceza infaz kurumunda, koridor, oda veya koğuşların kapı veya şebekelerine barikatlar kurarak bir kısım personeli zorla ellerinde tutmalarıdır.

Resim 2.8: Ceza infaz kurumlarında rehin alma durumunda dışarıdaki önlemler

Personeli rehin tutmaktaki amaçları; dışarıdan yapılabilecek müdahalelere karşı kendilerini güvenceye almak, rehin alınan personeli kullanarak idareci ve yöneticilere taleplerini zorla kabullendirmek ve ceza infaz kurumu yönetimlerinde tavizler elde etmektir. İsyan ve rehin alma olayları öncesi belirtiler aşağıda verilmiştir.

- Dışarıdan içeriye yasak madde ve malzeme taleplerinin olması veya gayri resmî olarak içeri sokma girişimlerinde bulunulması
- Avukatların çok sık olarak örgüt liderleri ile görüşmesi
- Ranza ve soyunma dolapları gibi demirbaşların yerlerinden çıkarılması, veya içlerinin boşaltılması
- Tutuklu ve hükümlülerin çeşitli bahanelerle keyfi olarak sorun yaratması
- Arama ve sayımlarda personelin sık sık tehdit ve takip edilmesi
- Örgüt sorumlularının sık sık bir araya gelerek tartışmaları, plan ve programlar yapmaları
- Tutuklu ve hükümlülerin kapı ve şebekelere nöbetçiler yerleştirilmesi
- Ceza infaz kurumunda çok belirgin bir şekilde sessizliğin olması
- Üst düzeydeki örgüt elemanlarının idareye görünecek şekilde göz önünde çok dolaşmaması

2.4.3. Firar ve Firara Teşebbüs Eylemleri

Hürriyeti bağlayıcı cezaların infazında tutuklu ve hükümlülerin kanun dışı yolları kullanarak hazırladıkları plan ve yöntemlerle ceza infaz kurumundan kaçmalarına firar denir.

- Siyasi suçlardan yatan tutuklu ve hükümlülerin firar amaçları:
  - Örgütüne, sempatanlarına ve kamuoyuna güçlü ve kararlı olduklarını göstermek
  - Örgüt elemanlarına cesaret vermek
  - Dışarıdaki bazı eylemlere katılmak, yönetmek veya bunların organizasyonunu yapmak
  - Devletin ve ceza infaz kurumu yönetiminin imajını zedelemek ve küçük düşürmek

- Firar ederek yönetim, personel ve kamuoyu üzerinde tehdit unsuru oluşturmak
- Adli tutuklu ve hükümlülerin firar nedenleri:
  - Dışarıda alacak verecek işlerini hâletmek, yarım kalmış işlerini tamamlamak
  - Ceza infaz kurumunda can güvenliğinin sağlanamayacağı endişesini taşımak
  - Ceza infaz kurumunda bulunmanın yarattığı psikolojik rahatsızlık ortamından uzaklaşma istekleri
  - Dışardan tutuklu ve hükümlüye para ve eşya gelmemesi

İnfaz koruma memuru aşağıda belirtilen firar öncesi oluşacak durum ve olaylarda bir firar girişiminin olabileceğini ön görerek gerekli güvenlik tedbirlerini almalıdır.

- Koşullarda, çöp içinde veya koridorlarda toprak, taş, beton parçası gibi emarelerin bulunması,
- Tutuklu ve hükümlülere ait elbiseler üzerinde topraklı veya çamurlu ayakkabı ve elbiselerin görülmesi,
- Tutuklu ve hükümlülerin sık sık olağanüstü durumlar yaratması,
- Koşu veya bahçe kapılarına tutuklu ve hükümlülerden nöbetçi koyulması, gözetim yerlerinde görevli personelin izlenmesi veya tehdit edilmesi,
- Koşu nöbetçisini oyalayarak dikkatini başka yönlere çekmek asli görevini engellemesi,
- Tutuklu ve hükümlülerin, personele bol ikramlarda bulunmaları,
- Koşullarında yüksek seste müzik dinlenilmesi veya eğlenceler düzenlenerek gürültü yapılması,
- Dışarıdan bol miktarda kablo, hortum, deri giyecek, torba, poşet, ampul, ip ve kazı aletleri gibi tünel kazmakta kullanılan araç ve gereçlerin talep edilmesi veya ceza infaz kurumuna sokmaya çalışmaları,
- Koşullarına merdiven istenilmesi, kazakların sökülerek elde edilen ipler ile kalın sicim ipler elde edilmesi,
- Tutuklu ve hükümlüler tarafından koşullarının sık sık yıkanması,
- Sayımlarda, sayım ekibine özellikle lider durumundaki tutuklu ve hükümlülerin nezaret etmesi veya sayım ekibine yardımcı olunması,
- Tutuklu ve hükümlülerde sevinç, heyecan ve duygusallık gibi hâllerin görülmesi,
- Ceza infaz kurumuna demir testere, uyku ilacı, bol miktarda para, delici, kesici ve patlayıcı madde sokulması veya sokulmaya çalışılması,
- Resmî üniforma, bayan elbisesi ve peruk gibi şekil değiştirici eşyanın ceza infaz kurumuna sokulması veya sokma girişiminde bulunulması,
- Özellikle geceleri hasta numarası yaparak acil olarak hastaneye gitme imkânını elde etmeleri,
- Kanalizasyon ve logarlardan akan suyun bulanık veya çamurlu akması,

- Tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumunda kullanılmayan veya kör yerler denilen yerlere yönelmesi veya ilgi duyması,
- Belli zamanlarda koşullarda bulunan eşyanın yerlerinin değiştirilmesi (buzdolabı, ranza, masa, soyunma dolapları vb.),
- Tutuklu ve hükümlülerin saç, sakal veya bıyıklarında değişiklikler yapılması,
- Ekmek içi, sabun, diş macunu ve yumurta gibi malzemelerin belirgin bir şekilde fazla tüketilmesi,
- Tünelden çıkan toprak kokusunu yok etmek için çok sarımsak tüketmeleri,
- Tutuklu ve hükümlülerin diz ile kol dirseklerinde soyulma ve ellerinde nasırlaşmanın görülmesi,
- Tutuklu ve hükümlülerin bel ve karın ağrısı, boyun tutulması gibi şikâyetlerle doktora çıkmaları,
- Lider konumundaki tutuklu ve hükümlülerin zayıflamak için belirgin bir şekilde spor yapmaları,
- Lider konumundaki tutuklu ve hükümlülerin gündüzleri sürekli uyuyor olması,
- Tutuklu ve hükümlü sevk taleplerinin hep aynı ceza infaz kurumuna yönelik olması,
- Tutuklu ve hükümlülerin personel ile birebir iletişim kurmaktan kaçınmaları, ceza infaz kurumunda bir firar belirtisi olarak değerlendirilmelidir.

Tutuklu ve hükümlü firar yöntemleri:

- Tünel kazmak
- Çatıya çıkmak
- Pencere demir ve korkuluklarını kesmek
- Duvar delmek
- Ziyaretler sırasında yer değiştirmek
- Sahte kimlik ve tahliye evrakları düzenlemek
- Personel ihmali sonucu çıkış kapılarını kullanarak eşyanın içine gizlenmek
- Personeli ilaç, uyuşturucu, delici, kesici ve patlayıcı araç gereç ve maddeler ile uyutmak ya da etkisiz hâle getirmek
- Dışarıdan ceza infaz kurumuna sabotaj düzenlemek
- Ceza infaz kurumunda olağanüstü durumlar meydana getirip bu kargaşadan yararlanmak
- İnfaz ve koruma memurları, emniyet, jandarma, itfaiye gibi resmî kurum personelinin üniformasını giymek

Tutuklu ve hükümlüler, hava (helikopter, balon vb.) araçlar ile ceza infaz kurumlarından firar edebilirler.

2.5. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Standartlarında Ceza infaz kurumları Güvenliği

Ceza infaz kurumu güvenliği kavramı, tutuklu ve hükümlülerle etkileşim içinde bulunan, ceza infaz kurumu içinde olup bitenden haberdar olan, tutuklu ve hükümlüleri olumlu yollarla aktif tutan ceza infaz kurumu personelini gerektirir. Bu da çoğunlukla dinamik güvenlik olarak tanımlanır.

Dinamik güvenlik yalnızca tutuklu ve hükümlülerin kaçışlarını önlemek ile ilgili değildir. Aynı zamanda tutuklu ve hükümlülerle iyi ilişkiler kurmak ve tutuklu ve hükümlülerin ruh hâllerinden haberdar olmakla alakalıdır.

Ceza infaz kurumunda güvenlik sadece duvarlar, tel örgüler ve elektronik gözetlemeden ibaret değildir. Personel tutuklu ve hükümlüleri iyi tanımalı ve onlarla yakından ilgilenmelidir.

2.5.1. Ceza İnfaz Kurumu Güvenliği

- Ceza infaz kurumunda uygulanacak güvenlik koşulları, toplum güvenliğini tehdit eden tutuklu ve hükümlülerin firarını önlemek için gerekli olan önlemlerden ibarettir.
  - Bazı tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumundan firar etmeleri hâlinde kamu güvenliğine yüksek derecede risk oluştururlar. Bu tür tutuklu ve hükümlülere karşı özel güvenlik önlemleri alınmalı ve bunlar yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında tutulmalıdır.
  - Bazı tutuklu ve hükümlüler kaçsalar dahi toplum güvenliğine bir tehdit oluşturmazlar. Bu tutuklu ve hükümlüler düşük güvenlikli ceza infaz kurumlarında tutulmalıdır.
  - Tutuklu ve hükümlülerin çoğu bu iki grup arasında yer alır. Ceza infaz kurumundan kaçışları topluma sınırlı miktarda risk teşkil eder. Bu nitelikli tutuklu ve hükümlüler orta derecede güvenlikli koşullarda tutulmalıdır.
- Bedensel hareketi kısıtlayan araçlar asla bir cezalandırma aracı olarak kullanılamaz.
  - Tutuklu ve hükümlüler bedensel hareketlerini kısıtlamak amacıyla zincire ve demire vurulmazlar.
  - Uluslararası belgeler, bedensel hareketleri kısıtlayan araçların bir cezalandırma aracı olarak değil ancak firarı önlemek için kullanılabileceğini açıkça belirtir.
  - Kısıtlama araçlarının alt düzey personel tarafından bilinçsizce veya kontrolsüz bir şekilde kullanılmasına meydan vermemek için bu tür kısıtlama araçlarının üst düzey personelin kontrolünde tutulmasını sağlamaktır.
- Bedensel hareketi kısıtlayan araçlar, tutuklu ve hükümlünün hakim ya da idari bir makam önüne getirildiği zaman çıkarılması koşulu ile nakiller sırasında

kaçmaya bir önlem olarak ya da tıbbi nedenlerle gerektiğinden daha uzun olmamak şartıyla kullanılır.

2.5.2. Düzen ve Kontrol

Ceza infaz kurumu yetkilileri, tutuklu ve hükümlülerin, personelin, tutuklu ve hükümlü ziyaretçilerinin ve binanın güvenliğini sağlamak zorundadırlar. Bu bakımdan, ceza infaz kurumları düzenin hâkim oluğu yerler olmalıdır.

Hiçbir tutuklu ve hükümlü disiplin işlerinde çalıştırılmamalıdır. Ceza infaz kurumları, güvenliğin sağlandığı, düzenin kurulduğu, rahat yaşam ortamlarının olduğu alanlar hâline getirilmelidir.

Ceza infaz kurumunda, baskı ve zor kullanarak kontrol ve düzen sağlanamaz. Ceza infaz kurumunda, hiçbir tutuklu ve hükümlünün diğer tutuklu ve hükümlüler üzerinde disiplin ve inisiyatif sağlamasına meydan verilmemelidir.

Tutuklu ve hükümlülere meşgul olacak olanaklar sağlanmalıdır. Personel ile tutuklu ve hükümlüler arasında iyi ilişkilerin yaşanmasının güvenliğe katkısı olacağı gibi aktif ve pozitif uygulamalarda, ceza infaz kurumunda düzenin sağlanmasında önemli katkı sağlamaktadır.

2.5.3. Disiplin ve Cezalandırma

Bazı tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumunun meşru kurallarına uymayı reddetmeleri durumunda, işledikleri suçü kanıtlamak ve doğal adalet anlayışı içinde uygun cezalandırmayı tesis etmek için ortaya konulan kural ve yaptırımlardır.

➤ Cezalar verilirken;

- Tutuklu ve hükümlülere verilecek cezaların, kanun ve yönetmeliklerde yeri olmalı,
- Sanık durumundaki tutuklu veya hükümlünün ifadesi alınmadan ceza verilmemeli,
- Bedensel cezalandırma ya da tutuklu ve hükümlüyü karanlık bir hücreye koyma dâhil her türlü zalimane, insanlık dışı muamele ve aşağılayıcı cezalandırmalar uygulanmamalı,
- Tutuklu ve hükümlüye verilecek cezalar, disiplin kurulu kararı ile verildikten sonra doktorun raporuyla uygulanmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çatı ve çevreyi izleyiniz.	➤ Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün internet sitesine girerek Türkiye’deki çeşitli ceza infaz kurumlarının çatı ve çevre güvenliği hakkında ayrıntılı bilgi edininiz.
➤ Sensörlü tellerin kontrolünü yapınız.	➤ Bu konuda Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün internet sitesine girerek Türkiye’deki çeşitli ceza infaz kurumlarının sensörlü teller hakkında ayrıntılı bilgi edininiz.
➤ Bina, tutuklu ve hükümlü, personel ve ziyaretçi güvenliğini sağlayınız.	➤ 5275 sayılı Kanun’u internetten indirerek 8,9,10,11,12. maddelerini dikkatle inceleyiniz.
➤ Acil durum hâllerinde önlemler alınız.	➤ Türk Ceza Kanunu İle Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkındaki 4806 sayılı Kanun’un 4. maddesini inceleyiniz.
➤ Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Standardları’na göre ceza infaz kurumları güvenliğini sağlayınız.	➤ İnternette araştırma yapınız.

Güvenlik unsurlarını uygulayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Sensörlü teller hangi tip ceza infaz kurumlarında kullanılmaz?
  - A. Kadın kapalı ceza infaz kurumları
  - B. Çocuk kapalı ceza infaz kurumları
  - C. Orta güvenlikli ceza infaz kurumları
  - D. Yüksek güvenlikli ceza infaz kurumları
  - E. Açık ceza infaz kurumları

2. Kapalı ceza infaz kurumlarında kulelerde nöbet tutarak güvenliği kim sağlar?
  - A. Jandarmaya bağlı komutanlar
  - B. Jandarma Koruma Bölük Komutanlığı er ve erbaşları
  - C. İçişleri Bakanlığına bağlı emniyet mensupları
  - D. Ceza infaz kurumu güvenlik görevlileri
  - E. İnfaz koruma memurları

3. Ceza infaz kurumunda çocuk ceza infaz kurumları bulunmaması durumunda tutuklu ve hükümlü kız çocukları nasıl barındırılırlar?
  - A. Diğer mahkûmlarla aynı yerde
  - B. Gençlerin bulunduğu bölümde
  - C. Kadın kapalı ceza infaz kurumunda
  - D. Erkek kapalı ceza infaz kurumunda
  - E. Açık ceza infaz kurumunda

4. Gençlik ceza infaz kurumunda hangi yaşlar arasındaki tutuklu ve hükümlü barındırılır?
  - A. 15-18 yaş arası
  - B. 18-25 yaş arası
  - C. 17- 21 yaş arası
  - D. 18- 21 yaş arası
  - E. 18- 23 yaş arası

5. Ceza infaz kurumlarını sık sık kim denetlemek zorundadır?

- A. Cumhuriyet Savcısı
- B. Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürü
- C. Ceza infaz kurumları müdürü
- D. Emniyet müdürü
- E. Adalet Bakanlığı hâkimleri

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukların doldurulacağı sözcüklerin verildiği seçeneği işaretleyiniz.

6. Kapalı ceza infaz kurumlarının ..... güvenlik alanları da ..... sistemlerle görüntülü olarak izlenebilmekte ve başka bazı elektronik güvenlik sistemleri de (yangın alarmı gibi) kullanılmaktadır.

- A. İç, mekanik
- B. İç, elektronik
- C. Çevre, elektronik
- D. Çevre, mekanik
- E. Kapı, elektronik

7. Gözetleme kulesinin ..... ceza infaz kurumlarının durumuna göre 4-7 metre yükseklikteki ..... duvarı ile çevrilidir.

- A. Etrafı, ihata
- B. İç, ihata
- C. Etrafı, tel örgü
- D. Yanı, ihata
- E. Arkası, ihata

8. Yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunda çatı üzerinde ..... derece dönen güvenlik kamerası mevcut olup yeterli sayıda ....., uzman ve jandarma eri tarafından ..... hizmeti yürütülmektedir.

- A. 180, astsubay, güvenlik
- B. 360, polis, güvenlik
- C. 180, polis, güvenlik
- D. 360, astsubay, güvenlik
- E. 360, astsubay, sosyal

9. Ceza infaz kurumlarının iç mekânı dış duvarından 10 metre mesafede elektronik koruma amaçlı .. kg ağırlıktan sonra elektronik ..... sistemine duyarlı, üstü ve dış alt

kısımları helezon şeklinde ..... tel ile muhafazalı sensörlü tel çit ile çevrilmiş vaziyettedir.

- A. 100, alarm, jiletli
- B. 75, koruma, jiletli
- C. 30, alarm, jiletli
- D. 30, alarm, dikenli
- E. 45, alarm, dikenli

10. Ceza infaz kurumlarında; ..... ve ayaklanmalar, ... alma olayları, firar ve firara teşebbüs eylemleri acil durum hâlleri olabilir.

- A. İsyân, rehin
- B. İsyân, para
- C. Darbe, rehin
- D. Darbe, para
- E. Darbe, ayaklanma

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ - 3

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda merkez kontrol odası kayıtlarını tutabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü internet sitesinden yayın kurulundaki cihazları “Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük”ü indirerek inceleyebilirsiniz.
- 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’yi internetten indirerek yayın kurulu ve görevleri hakkında araştırma yapınız.

3. MERKEZ KONTROL ODASI

İnfaz koruma memuru merkezî kontrol odasındaki cihazlarla tutuklu ve hükümlünün hâl ve hareketlerini kameralar yardımı ile izler ve kaydeder. Tutuklu ve hükümlülere radyo, televizyon ve müzik yayını yapılır. Gerekğinde anons yapılır. Tutuklu ve hükümlünün telefonla görüşmelerini sağlar ve görüşmeleri kayda alınır. Tutuklu ve hükümlünün ceza infaz kurumlarındaki yaşantısının teknik donanım aracılığı ile izleme ve takibini sağlar.

Merkez kontrol odası standart hizmetlerin (sayım, hastane, ziyaret, duruşma, tahliye, görüş, ortak yaşam alanlarına çıkış ve personel hareketlerinin vb.) kayıt altına alınması ve ceza infaz kurumundaki tüm sirkülasyonun organize edildiği merkezdir. Merkez kontrol odasında monitör izleme bölümü ile ceza infaz kurumunun sirkülasyonunun kontrol ve organize edildiği kısımdan mevcuttur.

Resim 3.1: Ceza infaz kurumlarında merkez kontrol odası

3.1. Kamera Kayıt Sistemleri (Kapalı Devre TV Sistemleri)

RESİM NUMARASI VE AÇIKLAMASI YAZILMALI

Kapalı devre televizyon sistemleri, büyüklüğü ne olursa olsun her türlü bina kompleksinde bina içi veya dışı, uzak veya yakın çevrenin en kaliteli sistemler, en düşük maliyet ve en etkili yöntemle izlenmesini sağlar.

Kameralarla alınan görüntülerin izlenmesi, kaydı, yedeklenmesi ve uzak erişimi için en etkin ve kolay kullanım yolu dijital video kontrol sistemleridir.

Bu sistemlerle merkezî bir noktadan aynı zamanda birbirinden uzak dahi olsalar birden çok yerin gözlenmesi sağlanır. Yine bu sistemlerinin akıllı hareket algılama özelliği, fonksiyonel arama seçenekleri, kayıt ve kayıt izlemedeki kolaylıkları ve üstün görüntü kaliteleri, güvenlik görevlilerine, olayın durumuna göre tedbir alma ve daha etkin müdahale etme olanağı verir.

Kapalı devre televizyon sistemi oluşturulan güvenlik merkezleriyle entegre edilerek güvenlik biriminin kartlı geçiş, yangın, güvenlik gibi tüm ilgili sistemleri bir arada izlemesini sağlar. Diğer sistemlerle entegre çalıştırıldığında fonksiyonelliği artar.

Kapalı devre tv sistemi izleme ve kayıt amaçlı olarak kullanılan kamera sistemleridir. Şu ana kadar birkaç ceza infaz kurumunda uygulamaya konulmuştur.

Yüksek güvenli F tipi ceza infaz kurumlarında, çatıda bir adet 360 derece dönerli olmak üzere bina dışında 23 adet, 137 adedi içeride olmak üzere toplam 160 adet kamera ile ceza infaz kurumunun tamamı kamera ile gözetlenmektedir. F tipi kapalı ceza infaz kurumlarında 160 adet kameranın tespit ettiği görüntüler 40 adet monitörden izlenmektedir.

D tipi kapalı ceza infaz kurumlarında; iç kısımlarında sabit kurulu bulunan 305 adet, dış kısımlarda 48 adet sabit ve çatıda 5 adet 360 derece döner dom kamera olmak üzere toplam 358 adet kamera mevcuttur. Kameralardan tespit edilen görüntüler; 77 adedi monitör

odasında, 2'si müdür odasında, biri jandarmada ve biri de 2. müdür odasında olmak üzere toplam 81 adet monitörden izlenmektedir.

Merkezî kontrol odasında görevli infaz koruma memurunun başlıca görevleri şunlardır:

- Ceza infaz kurumunun günlük yaşamını takip etmek ve kontrol altında tutmak
- İç yönetmelikte belirlenen günlük yaşam programını uygulamak
- Kurumun iç sirkülasyonunu yönlendirmek
- İç ve dış güvenliği gözetim ve kayıt altında tutmak
- Göreve ilişkin haberleşme ve bilgi akışını sağlamak
- Tüm bilgi, belge ve kayıtları gizlilik içinde saklamak

Kameralarla alınan görüntülerin kaydı video aracılığı ile kasetlere yapılır. Ceza infaz kurumunun büyüklüğüne ve kamera sayısına göre günlük kullanılan kaset sayısı değişmektedir.

Kapalı devre TV sisteminde, kamera sayısına göre günlük en az 20 kaset kayıt yapılır. Bu kasetler altı ay süre ile üzerine tarih yazılarak saklanır. Ancak kayıtlarda soruşturmayı gerektirecek olanlar altı ayın sonunda da silinmez. Çünkü bu kayıtlar soruşturma için delil niteliğindedir.

3.2. Müzik ve TV Sistemi

Hükümlü, kurumlarda merkezî yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir.

Merkezî yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verilir. Bu cihazlar, bedeli kendisi tarafından ödemek koşuluyla hükümlü adına kurumca satın alınır. Her ne biçimde olursa olsun dışarıdan gelenler tarafından getirilen radyo, televizyon ve bilgisayarlar kuruma alınmaz.

Kapalı ve açık kurumlar ile çocuk eğitim evlerinde ancak eğitim ve iyileştirme programları çerçevesinde kurum yönetimince belirlenen yerlerde görsel ve işitsel eğitim araç ve gereçlerinin kullanımına izin verilebilir. Eğitim ve iyileştirme programları gerekli kıldığı takdirde denetim altında internetten yararlanılabilir. Hükümlü, odasında bilgisayar bulunduramaz. Ancak Bakanlığın uygun görmesi hâlinde eğitim ve kültürel amaçlı olarak bilgisayarın kuruma alınmasına izin verilebilir.

Bu haklar, idare ve gözlem kurulu kararı ile tehlikeli hükümlü oldukları saptananlar veya örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir.

İşlediği suçun nitelik ve işleniş biçimi göz önüne alındığında, toplum için ciddi bir tehlike oluşturan, kurumdaki tutum ve davranışlarıyla, suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgütün yöneticiliğini yapmaya devam eden, bu konuda herhangi bir yöntemle, kurum içi veya dışındaki kişilere talimat veya mesaj veren hükümlülerin, idare ve gözlem kurulu kararıyla televizyon yayınlarını izlemesine ve bilgisayar ile internetten yararlanmasına izin verilmez.

3.2.1. Müzik Yayınlarının Seçimi

Tutuklu ve hükümlülerin odalarında, merkez kontrol odasına bağlı radyo ve televizyon bulunur. 5275 sayılı Kanun'un 67. madde doğrultusunda ceza infaz kurumları eğitim kurulunun seçmiş olduğu programlar, filmler ve müzikler yayınlanır.

Resim 3.2: Müzik yayın kutusu

Aynı zamanda ortak yaşam alanlarında da müzik yayını yapılmaktadır. Müzik yayınından sorumlu personel, daha önce eğitim kurulunun seçmiş olduğu müzik parçalarını müzik kutusundan (CD çalar, kaset, radyo ve MP3 çalar) mahkûmların odalarına ve ortak yaşam alanına yayınlamaktadır.

3.2.2. Teknik Arızalar

Müzik yayınlarında kullanılan araçlarda oluşabilecek teknik arızalar, yetkili firma tarafından ceza infaz kurumları müdürlüğü ile yapılan sözleşme çerçevesinde giderilir.

Resim 3.3: Teknik servis elemanı

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük Madde 23'te teknik servisi ve çalışma sistemini aşağıdaki şekilde açıklamıştır.

Teknik servis, kurumun araç ve gereçleri ile binanın bakım, onarım ve tamirat işlerinin yapımı, kullanımı, sürekli çalışır durumunda olmalarının takibi ve sağlanması gibi teknik işleri yapar. Bu serviste mühendis, mimar, tekniker, teknisyen, teknisyen yardımcısı ve benzeri personel çalışır.

Bu serviste görev yapan personel, genel idare veya iş yurdu faaliyetleri ile ilgili olarak çalıştıkları iş kolunun bütün gereklerini yerine getirmekle sorumlu olup çalışmalarını en az üç ayda bir raporla kurum idaresine bildirir.

3.3. Merkezî Anons Sistemi

Ceza infaz kurumlarında; personele, tutuklu ve hükümlülere önemli konularda duyurular yapmak, müzik dinletmek, işlerin zamanında görülmesini temin etmek ve acil durumlarda müdahalelerde bulunmak amacıyla merkezî anons sistemi kullanılır.

Resim 3.4: Merkezî anons sistemi aparatları

3.4. Dahili Telefon ve Telsizler

Ceza infaz kurumlarında verimliliği artırmak, zamandan kazanmak, çıkabilecek tüm olumsuzluklardan zamanında haberdar olabilmek ve en kısa sürede müdahale edebilmek için ceza infaz kurumunun tüm birimlerine ve kontrol noktalarına dâhili telefon konulmalı, telsizler ise önem arz eden tüm nöbet yerleri ile yönetici personelde bulunmalıdır.

Resim 3.5: Telefon ve telsiz

3.4.1. Telefon Görüşme Kayıtları

5275 sayılı Kanun'un 66. maddesi hükümlünün telefonla haberleşme hakkını aşağıdaki gibi belirlemiştir.

- Kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlüler, Tüzük'te belirlenen esas ve usullere göre idarenin kontrolündeki ücretli telefonlar ile görüşme yapabilirler. Telefon görüşmesi idarece dinlenir ve kayıt altına alınır. Bu hak, tehlikeli hâlde bulunan ve örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir.
- Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde hükümlüler, ücretli telefonlarla serbestçe görüşme yapabilirler.
- Açık ve kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlüler altsoy, üstsoy, eş ve kardeşlerinin ölüm, ağır hastalık veya doğal afet hâllerinde, kuruma ait telefon ve faks cihazından derhâl yararlandırılırlar. Görüşmeler, tutanak ile belgelenir ve tutanaklar özel bir dosyada saklanır.

Resim 3.6: Telefon kayıt sistemi

Telefon kayıt sistemi, telefon konuşmalarını bilgisayar ile otomatik kaydetmeye ve dinlemeye yarayan sistemdir. Telefon kullanıldığında kayıt başlar, telefon ahizesi kapatıldığında kayıt durur.

Sadece telefon kullanıldığında kayıt başlar, telefon ahizesi kapatıldığında kayıt durur. Dinleme ve kayıt işlemi tamamen sessizdir. Konuşmalar, başlama ve bitiş saatleri, tarihleri, süreleri ile beraber kaydedilir. TD02'nin çıkışı izolasyonludur ve bilgisayardan beslenir.

Bilgisayar açıldığında program otomatik başlar, diğer programların çalışması etkilenmeden gizlice kayıt işlemi devam eder.

Her telefon konuşmasının hangi hattan yapıldığı, saati, dakikası, tarihi ve süresi de kaydedilir, listelenir. Kayıtları istenildiği zaman listelenir, tarih ve saate göre seçip dinlenebilir.

Sadece yetkili kişinin dinleme yapabilmesi için şifre konulabilir. Kayıtları belirli aralıklarla otomatik olarak silinebilir. Örneğin her kayıt 1 ay saklanır, sonra otomatik silinir.

Telefon hattındaki ses seviyesi az ise otomatik olarak kuvvetlendirilir (otomatik seviye kontrolü). Örneğin karşı tarafın sesi az geliyorsa normal olarak kaydedilir. Telefon hatlarında oluşan şebeke gürültüleri (50 Hz) yazılım tarafından yok edilir, kaydedilmez.

Aynı bilgisayar ile 6 adet telefon hattı aynı anda kaydedilebilir. 2'den fazla hat kaydedilmek istenirse ilave ses kartı takılır. Hassas mikrofon sistemini kullanılarak sadece ortamda ses olduğunda kayıt yapılır, ortam sessiz olduğunda otomatik olarak durup beklemeye geçer.

3.4.2. Tasnif ve Arşivleme

Telefon kayıtları otomatik olarak tarih ve saat olarak kaydedilir. Arşivleme ceza infaz kurumlarının belirlediği zaman aralıklarında saklanır. Belirlenen zaman bittiğinde telefon görüşmeleri otomatik olarak silinir. Ancak soruşturma gerekecek telefon görüşmeleri saklanır.

3.4.3. Telefon Görüşmelerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük'ün 88. maddesi ceza infaz kurumlarında tutuklu ve hükümlünün telefon konuşmaları aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Kapalı kurumda bulunan hükümlüler, belgelendirmeleri koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ve vasisi ile telefon görüşmesi yapabilir.
- Telefonla görüşmeleri aşağıda belirtilen esaslara göre yapılır.
  - Hükümlüler, haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakılma veya kısıtlama cezası ile hücreye koyma cezasının infazı sırasında olmamak koşuluyla idarenin kontrolünde bulunan ve kurumun uygun yerlerine yerleştirilen telefonlardan yararlandırılır.

- Disiplin cezaları olsa bile anne, baba, eş, çocuk ve kardeşlerin ölüm veya ağır hastalıkları veya doğal afet hâllerinde, hükümlülerin telefon görüşme hakları hiçbir şekilde engellenemez.
- Açık ve kapalı kurumlardaki hükümlüler; altsoy, üstsoy, eş ve kardeşlerinin ölüm, ağır hastalık veya doğal afet hâllerinde, kuruma ait telefon ve faks cihazından derhâl yararlandırılır. Bu hâlde, yapılan telefon konuşmaları o haftaya ait konuşma hakkından sayılmaz. Görüşmeler, tutanak ile belgelenir ve tutanaklar özel bir dosyada saklanır.
- Kurum personeli hükümlülere tahsis edilen telefonları kullanamaz.
- Hükümlüler, telefon görüşmesi hakkına sahip oldukları konusunda bilgilendirilir.
- Hükümlülerin telefonla görüşme gün ve saatleri, kurumda bulunan telefon adedi, başvuru sırası, kurumun asayiş ve güvenliği dikkate alınarak idare tarafından belirlenir. Hükümlüler görüşebilecekleri yakınlarından bir veya birden fazla kişi ile haftada bir kez ve bir telefon numarasıyla bağlantı kurarak kesintisiz görüşme yapabilir. Herhangi bir nedenle görüşme gerçekleşmemişse daha önceden bildirilen numaralardan bir diğeriyle görüşebilir. Konuşma süresi görüşme başladığı andan itibaren on dakikayı geçemez. Ancak tehlikeli hükümlü oldukları idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen hükümlüler on beş günde bir kez olmak ve on dakikayı geçmemek üzere sadece eşi, çocukları, annesi ve babası ile görüşebilir.
- Hükümlünün kurumun güvenliğini tehlikeye düşüren, suç oluşturan veya bir suça azmettirme ya da yardım etme sonucunu doğurabilecek konuşmalarda bulunduğu dinleme sırasında belirlendiğinde, görüşme derhâl kesilir. Bu hâlde hükümlü hakkında adli veya idari soruşturmaya esas olacak işlemler kurum en üst amiri tarafından yapılır.
- Suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgütün yöneticiliğini yapmaya devam eden, bu konuda herhangi bir yöntemle, kurum içi veya dışındaki kişilere talimat veya mesaj veren hükümlülere idare ve gözlem kurulu kararıyla telefon görüşmesi hiçbir şekilde yaptırılmaz.
- Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan hükümlüler, idare ve gözlem kurulunun uygun gördüğü hâllerde ve on beş günde bir olmak üzere eşi, altsoy ve üstsoyu, kardeşleri ve vasisi ile on dakikayı geçmemek üzere görüşebilir.
- Telefonla görüşme ücreti, görüşmeyi yapan hükümlü tarafından karşılanır. Görüşme için kullanılan telefon kartları kurum kantininde satılır. Müdürü bulunmayan kurumlarda telefon kartları, ücreti hükümlülerden alınmak koşuluyla görevli memurlar tarafından temin edilir.
- Hükümlü bu maddede belirtilen telefonla görüşme hakkını kullanabilmek için "telefon görüşme formu" doldurur. Bu formda; telefon görüşmesi yapmak istediği kişiler ve bunlarla olan yakınlık derecesini, görüşme yapmak istediği sabit, cep telefon numaraları ile yurt dışı telefon numarasını, telefon görüşmesi yapacağı yakınlarının açık adreslerini belirtir ve gerekli belgeler eklendikten sonra idareye verir. İdare gerekli

gördüğü takdirde gideri hükümlüden alınmak koşuluyla formdaki bilgilerin doğruluğunu araştırabilir. Telefon görüşme formunda yer alan bilgilerde değişiklik olması hâlinde hükümlü yeni bir form düzenleyerek idareye bildirir. Hükümlü tarafından formda gösterilmemiş olan kişilerle telefon görüşmesi yaptırılmaz.

- Hükümlünün formda belirttiği bilgiler varsa değişiklikler deftere kaydedilir. Bu deftere, ayrıca telefon görüşmesi yapmak isteyen hükümlünün haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakılma veya kısıtlama cezası olup olmadığı ve varsa hücreye koyma cezasının infazına başlanıp başlanmadığı yazılır. Defter, bu işle görevlendirilmiş ikinci müdürün kontrolünde güvenlik ve gözetim servisi tarafından tutulur. Defterin sayfaları numaralanır ve mühürlenir, kaç sayfadan ibaret olduğu kurum müdürü tarafından tasdik olunur. Defterler, her an denetime hazır hâlde bulundurulur.
- Telefonla konuşmak isteyen hükümlüler, "telefon görüşme istek formu" doldurarak idareye verir. Bu formlar, hükümlü telefon görüşme defteri ile karşılaştırılır. Telefonla görüşmeye engel hâlleri bulunmayan hükümlülerin isim listesi bu işle görevli ikinci müdür tarafından kontrol ve tasdik edilerek infaz ve koruma başmemurluğuna verilir. Müdürü bulunmayan kurumlarda bu işlem infaz ve koruma başmemuru tarafından yapılır. Telefon görüşmesi yapmak isteyen hükümlünün bu görüşmeyi yapmasına engel bir hâli bulunması hâlinde bunun sebepleri gerekçelendirilmek suretiyle tutanağa yazılır ve bu tutanağın içeriği hükümlüye bildirilerek dosyasına konulur.
- Konuşma sırası gelen hükümlünün kurum içindeki tehlikelilik durumu da dikkate alınarak gerekli güvenlik önlemleri alınmak suretiyle telefon görüşmesi yapılacak yere getirilir. Hükümlü, öncelikle konuşmasına kendi adını ve soyadını söyleyerek başlar. Görüştüğü karşıdaki kişiye, adını, soyadını ve telefon numarasını tekrar etmesini isteyerek konuşmasına devam eder. Bu işlemin yapılması zorunlu olup konuşma bittikten sonra, telefon görüşme istek formunun konuşmanın yapıldığına ilişkin bölümü doldurulur, konuşmayı yapan hükümlü ve görevli memur tarafından imzalanır. Bu formdaki bilgiler, deftere kaydedilmek üzere güvenlik ve gözetim servisine verilir.
- Hükümlülere dışarıdan telefon açılmak suretiyle görüşme yaptırılmaz.
- Telefon görüşmeleri Türkçe yapılır. Ancak hükümlünün Türkçe bilmemesi veya görüşeceğini bildirdiği yakınının mahallinde yaptırılacak araştırma ile Türkçe bilmediğinin tespit edilmesi hâlinde, konuşmanın yapılmasına izin verilir ve konuşma kayda alınır. Kayıtların incelenmesi sonucu, konuşmanın suç teşkil etme ihtimali olan faaliyetler için kullanıldığının anlaşılması durumunda, bir daha hükümlünün aynı yakını ile Türkçeden başka bir dille konuşmasına izin verilmez,
- Yabancı uyruklu hükümlülerin görüşmeleri için bildirdiği telefon numaralarının, bildirilen kişilere ait olup olmadığı konusunda ve ayrıca görüşmek istenen kişinin, belirtilen kişi olmadığı yönünde bir şüphe bulunması hâlinde ilgili konsolosluk makamlarından bilgi istenir.

Görüşme yapılması talep edilen telefon numaralarının kime ait olduğunu gösteren, yetkili makamlarca düzenlenmiş resmî evrakın Türkçe tercümesi, hükümlünün yasal temsilcisi veya yakınları tarafından da ibraz edilebilir.

- Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlüler, ücretli telefonlarla serbestçe görüşme yapabilirler. Çocuk hükümlülerin telefonla konuşması hiçbir şekilde kısıtlanamaz ve engellenemez.
- Kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin bu maddede belirtilen yakınları ile yaptığı telefon görüşmeleri, idare tarafından dinlenir ve elektronik aletler ile kayda alınır.
- Hükümlüler, açık ve kapalı kurumlarda, çocuk eğitimevlerinde araç telefonu, telsiz telefon veya cep telefonu ve benzeri iletişim araçlarını bulunduramaz ve kullanamaz.

3.4.4. Telefon Görüşmesi Yaptırılmayacak Hâller

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük'ün 89. maddesi telefon görüşmesi yaptırılmayacak hâlleri aşağıdaki gibi belirlemiştir.

Hükümlülere tanınan telefonla görüşme hakkı; genel ve kısmi aramalar sırasında, yemek dağıtım saatlerinde, kurum asayiş ve güvenliğini bozucu her türlü bireysel veya toplu olaylar sırasında kullanılmaz.

RESİM NUMARASI VE AÇIKLAMASI YAZILMALI

UYGULAMA FAALİYETİ

Merkez kontrol odası kayıtlarını tutunuz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Müzik ve TV yayınlarının yapılmasını sağlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Okulunuzda, teneffüste anons sistemini kullanarak yayın kurulunun seçmiş olduğu müzikleri yayınlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Oluşacak arızalara müdahale ediniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Okulunuzun telefon, anons sistemi ve zil sistemindeki oluşan arızaları giderme işlemini yapınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Telefon dinlemelerini yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Telefon dinleme sistemleri hakkında internetten bilgi edininiz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bütün yayın ve dinlemeleri kayıt altına alınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Okulunuzun güvenlik sistemini bir video yardımı ile kayıt altına alınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tasnifleme ve arşivleme yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kayıt altına aldığınız görüntü ve konuşmaları tarih sırasına göre tasnif ederek arşiv oluşturunuz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi kapalı devre televizyon sisteminin görevi değildir?
  - A. Ceza infaz kurumunun günlük yaşamını takip etmek ve kontrol altında tutmak
  - B. Kurumun iç sirkülasyonunu yönlendirmek
  - C. İç ve dış güvenliği gözetim ve kayıt altında tutmak
  - D. Göreve ilişkin haberleşme ve bilgi akışını sağlamak
  - E. Tüm bilgi ve belgeleri radyo, televizyon ve gazetelere duyurmak
2. Ceza infaz kurumunda merkezî yayın olmadığı takdirde bedelini kendisi ödemesi sureti ile tutuklu ve hükümlülerin radyo ve televizyon alımlarını kim yapar?
  - A. Hükümlü ve tutuklu kurum kantininden kendisi alır.
  - B. Hükümlü veya tutuklu adına kurum satın alınır.
  - C. Hükümlü ve tutuklunun ailesi alır.
  - D. Hükümlü ve tutuklunun avukatı alır.
  - E. Satın almaya hiçbir şekilde izin verilmez.
3. Açık ve kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlüler hangi durumlarda kuruma ait telefon ve faks cihazını derhâl kullanabilirler?
  - A. Yakın arkadaşının hastalanması
  - B. Yakın arkadaşının ölmesi
  - C. Koğuştaki hükümlülerle arasında problem olması
  - D. Kardeşinin ölümü veya ağır hastalığı
  - E. Parası kalmadığında ailesinden para istemek için
4. Hükümlünün kurumun güvenliğini tehlikeye düşüren, suç oluşturan veya bir suçla azmettirme ya da yardım etme sonucunu doğurabilecek konuşmalarda bulunduğu dinleme sırasında belirlendiğinde ne yapılır?
  - A. Görüşme derhâl kesilir ve hükümlü hakkında soruşturma başlatılır.
  - B. Görüşme kesilir, hükümlü infaz koruma memuru tarafından cezalandırılır.
  - C. Görüşmenin bitmesi beklenir daha sonra soruşturma açılır.
  - D. Görüşme kesilir ve hükümlü hücreye atılır.
  - E. Görüşme kesilir ve bir daha telefonla görüştürülmez.
5. Hangi hükümlüler, idare ve gözlem kurulunun uygun gördüğü hâllerde ve on beş günde bir olmak üzere eşi, altsoy ve üstsoyu, kardeşleri ve vasisi ile on dakikayı geçmemek üzere telefonla görüşebilir?
  - A. Çocuk hükümlüler

- B. Kadın hükümlüler
- C. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan hükümlüler
- D. Terör suçluları
- E. Organize suçtan ceza alanlar

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşluklara gelecek olan kelimelerin bulunduğu seçeneği işaretleyiniz.

6. Kapalı devre ..... sistemleri, büyüklüğü ne olursa olsun her türlü bina kompleksinde bina içi veya dışı, uzak veya yakın çevrenin en kaliteli sistemler, en düşük ..... ve en etkili yöntemle izlenmesini sağlar.

- A. Telefon, maliyet
- B. Televizyon, enerji
- C. Telefon, düzeyde
- D. Televizyon, maliyet
- E. Güvenlik, maliyet

7. Kapalı kurumda bulunan hükümlüler, ... koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve ..... hısımları ve ..... ile telefon görüşmesi yapabilir.

- A. İstemeleri, kayın, vasisi
- B. Belgelendirmeleri, kayın, velisi
- C. Belgelendirmeleri, kayın, vasisi
- D. İspatlamaları, kayın, velisi
- E. İspatlamaları, kayın, vasisi

8. .... kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlüler, ... telefonlarla serbestçe görüşme yapabilirler. .... hükümlülerin telefonla konuşması hiçbir şekilde kısıtlanamaz ve engellenemez.

- A. Açık, ücretli, çocuk
- B. Açık, kurumdaki, çocuk
- C. Kapalı, ücretli, çocuk
- D. Kapalı, kurumdaki, çocuk
- E. Açık, ücretli, kadın

9. Hükümlü veya tutuklulara hangi durumlarda telefon etme yasağı vardır?

- A. Resmî tatillerde
- B. Genel ve kısmi aramalar sırasında
- C. Sabah saatlerinde
- D. Öğleden sonra
- E. Bayramlarda

10. Hükümlülerin telefonla görüşme gün ve..... , kurumda bulunan telefon ..... , başvuru sırası, kurumun ..... ve güvenliği dikkate alınarak idare tarafından belirlenir.

- A. Saatleri, numarası, asayiş
- B. Saatleri, adedi, işleyiş
- C. Haftaları, adedi, asayiş
- D. Saatleri, numarası, işleyiş
- E. Saatleri, adedi, asayiş

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin sonunda boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. (...) Maliye Bakanlığının Adalet Bakanlığına yıl içinde tahsis etmiş olduğu ödenek miktarı ile orantılı olarak hükümlü ve tutukluların günlük ıaşe miktarları belirlenmektedir
2. (...) Tehlikeli hâli bulunan hükümlü ancak bir kişilik odalarda barındırılır.
3. (...) Kuruma alınan hükümlü ve tutuklular, en fazla üç ay kalmak üzere önce geçici koğuşa alınmaktadır.
4. (...) Hükümlü, barındırıldığı odayı ve kurum binasını, yönetimce kendisine bırakılan şeyleri düzenli bir biçimde kullanmak ve bunlarla diğer kişilere ait eşyayı özenle korumakla yükümlüdür.
5. (...) Kurumlarda, oda ve eklentilerinde, hükümlünün üst ve eşyasında habersiz olarak arama yapılamaz.
6. (...) Sayımlar, görevliler tarafından, dörtlü vardiya hizmetinin uygulandığı kurumlarda sabah, akşam ve gece olmak üzere günde üç kez, diğer vardiya hizmetlerinin uygulandığı kurumlarda ise her 3 saatte bir yapılır.
7. (...) Sayım, müdürü bulunan ve vardiya sistemi uygulanan kurumlarda, sabah ve akşam sayımları, nöbetçi ikinci müdürün başkanlığında, sorumlu infaz ve koruma başmemuru, vardiya infaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurları tarafından yerine getirilir.
8. (...) Sayımlar, yatma planları da göz önünde bulundurularak odalarda yapılır.
9. (...) Jandarma ve gözetim personeli tutuklu ve hükümlüleri kapı ve gözetleme mazgallarından, çatıdan, pencerelerden, oda ve koğuşları dolaşarak görüşmeler yaparak gerekli denetim ve gözetimleri yapar.
10. (...) Mutfak ekibinin kontrolü 2. müdürün ve infaz koruma Başmemurunun denetiminde İKM tarafından yapılır.
11. (...) Sinema salonu, spor salonu, toplantı salonu, iş yurtları ve kültürel faaliyet alanları 2. müdürün gözetimi ve denetimi altındadır.
12. (...) Mahkûmlar, sadece koğuşlarında kameralarla izlenmez.
13. (...) Açık ceza ve tutukevleri, yüksek güvenli ve normal güvenli ve az güvenlilikli ceza infaz kurumları güvenlik sahasında alarm tertibatlı kafesli sensörlü tel bulunmaktadır.
14. (...) Ceza infaz kurumlarında bina güvenliği, tutuklu ve hükümlü güvenliği, personel güvenliği ve ziyaretçi güvenliği önem taşımaktadır.
15. (...) Emniyet müdürü, belirsiz zamanlarda ve sık sık infaz kurumunu denetlemek zorundadır.
16. (...) Kapalı ceza infaz kurumlarının dış güvenliği Adalet Bakanlığına bağılı olan Jandarma Teşkilatı tarafından sağlanmaktadır.
17. (...) On iki - on sekiz yaş grubu çocuklar, cinsiyetleri ve fiziki gelişim durumları göz önüne alınarak ceza infaz kurumlarının ayrı ayrı bölümlerinde barındırılır.
18. (...) Açık ceza infaz kurumları ile çocuk ıslahevlerinde iç ve dış güvenlik sadece jandarma tarafından sağlanır.
19. (...) Ceza infaz kurumlarının iç güvenliği, Adalet Bakanlığı ceza infaz kurumları personeli tarafından sağlanır.

20. (...) Olağanüstü durumlarda, ceza infaz kurumu binasının güvenliğini içeriden ve dışarıdan sağlamak için jandarma, emniyet, itfaiye ve sağlık teşkilatı birimlerinden yardım istenir.

21. (...) El detektörüyle yapılan aramada kişi veya eşya üzerindeki metallerin yerinin noktasal olarak yok edilmesini sağlamaktadır.

22. (...) Boy turnikeleri, içinden yalnızca tek kişinin geçişine izin veren turnike çeşididir. Buradaki amaç sadece yetki verilen kişinin içeri giriş ve çıkışını sağlamaktır.

23. (...) Biyometri, bireyleri birbirinden ayıran ölçeklenebilir psikolojik ya da davranışsal karakteristiklerin kimlik tespitinde kullanılan kontrollü sistem olarak tanımlanabilir.

24. (...) Tutuklu ve hükümlülerin istek ve taleplerini yerine getirebilmeleri için mevcut uygulamalara karşı yemek almama, yemek yememe gibi toplu olarak ceza infaz kurumu idaresine ve yönetime karşı başlattıkları eylem firar eylemidir.

25. (...) Merkez kontrol odasında monitör izleme bölümü ile ceza infaz kurumunun sirkülasyonunun kontrol ve organize edildiği kısımdan mevcuttur.

26. (...) Kasetli kayıt sistemi kameralarla alınan görüntülerin izlenmesi, kaydı, yedeklenmesi ve uzak erişimi için en etkin ve kolay kullanım yolu dijital telefon kontrol sistemleridir.

27. (...) Kapalı devre TV sisteminde, kamera sayısına göre günlük en az 20 kaset kayıt yapılır. Bu kasetler altı yıl süre ile üzerine tarih yazılarak saklanır.

28. (...) Hükümlü, ceza infaz kurumlarında merkezî yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir.

29. (...) Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde hükümlüler, ücretli telefonlarla serbestçe görüşme yapabilirler.

30. (...) Kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin, Kanun'da belirtilen yakınları ile yaptığı telefon görüşmeleri, idare tarafından dinlenmez.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise diğer modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

FAALİYET - 1 CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	C
2-	D
3-	A
4-	E
5-	C
6-	A
7-	B
8-	D
9-	C
10-	E

FAALİYET - 2 CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	E
2-	B
3-	C
4-	D
5-	A
6-	B
7-	A
8-	D
9-	C
10-	A

FAALİYET - 3 CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	E
2-	B
3-	D
4-	A
5-	C
6-	D
7-	C
8-	A
9-	B
10-	E

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	D
2-	Y
3-	Y
4-	D
5-	Y
6-	Y
7-	D
8-	D
9-	Y
10-	D
11	Y
12	D
13	Y
14	D
15	Y

Sorular	Cevaplar
16	Y
17	D
18	Y
19	D
20	D
21	Y
22	D
23	D
24	Y
25	D
26	Y
27	Y
28	D
29	D
30	Y

KAYNAKÇA

- 10218 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük
- 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun
- Adalet Bakanlığı Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün “Ceza İnfaz Kurumlarındaki Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri ve Diğer Hükümler” konulu genelgesi.
- MUTLU Ahmet, Ceza İnfaz Kurumları Mevzuatı, Adalet Yayınevi, Ankara, 1998.
- SAĞLAM M. Yılmaz, Ceza İnfaz Kurumlarında Yönetim ve Güvenlik İlişkileri Makalesi, Adalet Dergisi 11. Sayı.
- www.yayin.adalet.gov.tr